

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se mantéña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Infantil

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01501	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés	1c	6
O05G110V01502	Didáctica da expresión plástica e visual	1c	6
O05G110V01503	Educación física e a súa didáctica na idade infantil	1c	6
O05G110V01504	Expresión musical e a súa didáctica	1c	6
O05G110V01505	Lingua e literatura: Galego	1c	6
O05G110V01507	Lingua e literatura: Español	1c	6
O05G110V01508	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés	1c	6

O05G110V01601	Aprendizaxe das ciencias sociais	2c	6
O05G110V01602	Matemáticas para mestres: Educación infantil	2c	6
O05G110V01901	Coñecemento do medio natural	2c	6
O05G110V01902	Ética e deontoloxía profesional	2c	6
O05G110V01903	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2c	6
O05G110V01904	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2c	6
O05G110V01905	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2c	6
O05G110V01906	Obradoiro de creatividade artística	2c	6
O05G110V01907	Xeografía para mestres	2c	6
O05G110V01908	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2c	6
O05G110V01909	Bases pedagóxicas da educación especial	2c	6
O05G110V01910	Didáctica da relixión católica	2c	6
O05G110V01911	Didáctica das matemáticas para a educación infantil	2c	6
O05G110V01912	Xogo na educación infantil	2c	6
O05G110V01931	Idioma estranxeiro II: Francés	2c	6
O05G110V01932	Idioma estranxeiro II: Inglés	2c	6
O05G110V01933	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2c	6
O05G110V01934	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2c	6
O05G110V01935	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2c	6
O05G110V01936	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G110V01937	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés	2c	6
O05G110V01938	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés	2c	6
O05G110V01940	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01501			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Llantada Díaz, María Francisca Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle aos futuros mestres unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación

CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG4	CE51	CT4
		CG5	CE53	CT8
		CG7	CE61	CT11
		CG9		CT12
		CG11		CT14
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG4	CE51	CT3
		CG5	CE53	CT4
		CG7	CE61	CT7
		CG9		CT8
		CG11		CT9
		CG12		CT11
				CT13
				CT14
3. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais e pragmáticas.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG5	CE53	CT4
		CG10		CT11
				CT12
4. Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	CB3		CE37	CT1
	CB4		CE43	CT3
	CB5			CT4
				CT7
				CT11
				CT12
				CT13
				CT19

5. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG4	CE51	CT3
		CG5	CE53	CT4
		CG7	CE61	CT7
		CG8		CT8
		CG11		CT9
		CG12		CT11
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT19
				CT20
				CT21
6. Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG5	CE51	CT3
		CG7	CE61	CT4
		CG9		CT5
		CG11		CT7
		CG12		CT8
				CT13
				CT14
				CT15
				CT19
				CT21
7. Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG4	CE51	CT4
		CG5	CE53	CT13
		CG7	CE61	CT14
		CG8		CT15
		CG9		CT21
		CG10		
		CG11		
		CG12		
8. Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) no ámbito persoal.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG7	CE51	CT3
		CG11	CE53	CT4
			CE61	CT11
				CT12
				CT13
				CT19

Contidos

Tema	
1. O modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. Ensino da lingua inglesa en idades tempranas. 1.2. Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3. Actividades comunicativas da lingua. 1.4. Áreas de interese ou ámbitos.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1. O enfoque orientado á acción. 2.2. Tarefas de comunicación. 2.3. O contexto do uso da lingua.
3. O currículo de educación infantil	3.1. Obxectivos 3.2. Contidos 3.3. Criterios de avaliación
4. Elaboración de propostas didácticas.	4.1. Propostas didácticas para Ed. Infantil. 4.2. Recursos e materiais didácticos.
5. Métodos de avaliación.	5.1. Avaliación dos contidos curriculares 5.2. Avaliación dos contidos lingüísticos (inglés) 5.3. A utilización do Portfolio Europeo das Linguas (PEL) como ferramenta de autoavaliación lingüística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Traballo tutelado	18	45	63
Presentación	11	49	60
Actividades introductorias	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesor.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polos alumnos.
Actividades introductorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Avaliación continua (en inglés): Probas nas que o alumnado debe solucionar unha serie de exercicios e/ou problemas, incluíndo preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...) en un tempo/condicións establecido/as polo profesorado.	40	CB3 CG7 CE42 CT1 CG9 CE61 CT2 CG11 CT4 CT7 CT8 CT13 CT16
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura.	30	CB3 CG2 CE42 CT1 CB4 CG3 CE43 CT2 CB5 CG4 CE51 CT3 CG5 CE53 CT4 CG7 CE61 CT5 CG9 CT7 CG10 CT8 CG11 CT9 CG12 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12	CE42 CE43 CE51 CE53 CE61	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20 CT21
----------	---	----	--	--------------------------------------	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un do tres apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas.

Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final tipo test con contidos prácticos e teóricos (30% - o alumnado terá que aprobar cada unha das dúas partes do examen escrito, cun mínimo de 5 sobre 10 na parte práctica, y 5 sobre 10 na parte teórica).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú Datas exames.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Learning English (apuntes de la asignatura)**, Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.9.2018

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL: Dispon, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

Currículo de educación infantil, 121, DOG, 23 de xuño de 2009

Proposta metodolóxica para o ensino de inglés en educación infantil, 134, DOG, 10 de xullo de 2009

Speech acts and pragmatics, <http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01940

Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés/O05G110V01938

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G110V01936

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Inglés/O05G110V01406

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado.

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, os alumnos teñan un nivel de A2 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da expresión plástica e visual**

Materia	Didáctica da expresión plástica e visual			
Código	005G110V01502			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martín Gulias, Néstor			
Profesorado	Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	martingulias@uvigo.es			
Web	http://didactica-de-las-artes.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	<p>A finalidade primordial da Didáctica da expresión plástica e visual nas Facultades de Ciencias da Educación é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais do ensino no ámbito das artes plásticas aplicado ao ensino de infantil.</p> <p>Os ensinos artísticos no ámbito educativo asumen un dobre sentido, xa que, por unha banda, a transmisión dos seus saberes garanten a conservación de prácticas artísticas fundamentais na didáctica, tanto na composición e o crecemento da aprendizaxe no alumnado como nas tarefas de apoio a outros saberes, e por outro, auspician a incentivación na reflexión, na práctica estética e no desenvolvemento da creatividade.</p>			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.

CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2		CE7	CT2
	CB3		CE9	CT5
	CB4		CE29	CT9
	CB5		CE57	CT17
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan a a igualdade de xénero, a equidad e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3	CG7	CE29	CT9
Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción.	CB2	CG7	CE10	CT8
Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte.	CB4	CG11	CE11	CT9
Capacidade para xerar e gestionar a produción artística			CE12	CT11
Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas			CE23	CT12
Capacidade de documentar a produción artística			CE25	CT13
Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte			CE57	CT17
Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte				

Coñecemento dos procesos da creación e da produción artística.	CB1	CG7	CE25	CT9
Coñecemento dos modos de investigación nas artes.			CE34	CT17
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e dos procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.			CE41	
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.			CE53	
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.			CE57	
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.			CE59	
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.			CE60	
Capacidade para elaborar un anteproyecto que se poida concretar logo nun proxecto no aula.				
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.				
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.				
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolarlo a ámbitos das artes.				
Capacidade para a autoevaluación e de valoración de todos os procedementos artísticos, dos seus principios e dos seus obxectivos.	CB5	CG2	CE25	CT9
Habilidade para captar estímulos susceptibles de ser incorporados á creación.		CG7	CE56	CT15
Habilidade para gestionar a información necesaria na elaboración de proxectos artísticos.			CE57	CT16
Habilidade para suscitar procesos de investigación e creación en arte.			CE61	CT17
Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos.			CE62	CT19
Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico.			CE63	CT20
Coñecemento do vocabulario e dos conceptos propios a cada técnica artística particular.			CE64	CT21
Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas.			CE66	
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2	CE29	CT17
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias artísticas correspondentes nos estudantes.	CB5	CG7	CE58	
	CB4	CG7	CE2	CT17
			CE4	
			CE56	
			CE58	

Contidos

Tema

A linguaxe plástica infantil: desenvolvemento perceptivo e características. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz.	A linguaxe plástica infantil e as súas fases. Desenvolvemento perceptivo e características evolutivas do pícaro respecto ao área da plástica. Desenvolvemento curricular das artes plásticas en educación Infantil. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz. Estudo xenético e psico-evolutivo do desenvolvemento do neno e da súa capacidade expresiva, plástica e creativa.
A análise das formas e o estudo dos elementos plásticos	Elementos plásticos materiais, formais e estruturales. Estudo das técnicas para a composición, a luz, a cor, a perspectiva e a proporción. Análise de distintas técnicas da expresión plástica, da interpretación, da concepción e ilusión do espazo. Estudo dos distintos procedementos e os seus respectivos soportes, pigmentos, aglutinantes, diluyentes e de técnicas variadas. Procedementos expresivos con distintos elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos e dibujísticos. elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos y dibujísticos.

Procedementos expresivos. Investigación e creación na obra de arte. Procedementos cromáticos. Recursos audiovisuales e dixitais. O estudo do volume.	Técnicas de execución de texturas, de estampación, de gravados, de mosaicos, collage, etc. Análises dos procedementos escultóricos, volumétricos e tridimensionales. Procedementos cromáticos con útiles de soporte ríxido: lápices, ceras, pastel. Recursos audiovisuales, dixitais e tecnoloxías da comunicación e información aplicadas á expresión plástica e visual.
--	--

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	15	30	45
Traballo tutelado	12	32	44
Prácticas externas	1	7	8
Estudo previo	1	8	9
Lección maxistral	16	16	32
Traballo	5	5	10
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller. Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación constructora.
Traballo tutelado	Incorporación didáctica tutelada das tecnoloxías da información e da comunicación e os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica trala explicación en clase de pautas de realización. Traballos dirixidos baixo tutelaa do profesor e orientados en óptimo desenvolvemento da técnica. Tutela da realización nas estruturas tridimensionales e nos traballos de volume creativo.
Prácticas externas	Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior. Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais.
Estudo previo	Estudo achega da realización de bocetos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Lección maxistral	Estudo sobre os distintos elementos da elaboración do debuxo e a súa relación coas artes plásticas no ámbito educativo infantil. Traballo didáctico e leccións magistrales achega da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo previo	Atención personalizada
Prácticas externas	Atención personalizada
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
<p>Obradoiro</p> <p>Os talleres son a contorna fundamental para traballar e investigar nas diferentes técnicas plásticas. No taller do área da plástica buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan aos alumnos e á colectividade.</p> <p>Un dos principios básicos que se vai a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais.</p> <p>Os procedementos prácticos levaranse a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras clave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como se vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico.</p>	20	CB3 CT9 CT17
<p>Traballo tutelado</p> <p>É fundamental a titorización e guía do profesor na orientación dos traballos, tanto para obter os fins desta guía didáctica como para o desenvolvemento da aprendizaxe nas distintas técnicas que se concretará posteriormente nunha aplicación didáctica na aula.</p> <p>Como principais obxectivos no desenvolvemento da área da plástica buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde o enxeño, a capacidade de atopar formas e solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e ou asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outros novos pero sempre seguindo directrices orientativas para un mellor facer.</p>	20	CB5 CE25 CT17 CE58
<p>Prácticas externas</p> <p>É importante a fase de observación para o desenvolvemento da obra de arte e a súa aplicación didáctica no aula, para iso é fundamental que o alumno tome contacto continuo co exterior, podendo desenvolver traballos prácticos e bocetos a partir de elementos naturais.</p> <p>O alumno debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumno vaise a identificar coa liberdade e a arte do descubrimento e o profesor guiaralle na súa investigación dun xeito formal.</p> <p>Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.</p>	10	CB4 CE60
<p>Estudo previo</p> <p>O alumno vai estudar todos os elementos que poden xerar obras artísticas baixo un bo dominio da técnica e dos diferentes recursos da creatividade. Así mesmo investigará nos procedementos didácticos para poder transmitir nun futuro próximo todo o apreso para a educación infantil.</p> <p>Para desenvolver as actividades previas, o alumno deberá tamén estudar os elementos preliminares que configuran a obra artística, desde os recursos para acometer novas obras ata os procedementos para facer un bo acabado dos traballos, todo iso extrapolado sempre á contorna didáctica no que se vai a desenvolver.</p>	10	CB1 CB5 CG7 CE29
<p>Lección maxistral</p> <p>O apoio teórico é necesario para comprender as cuestións básicas sobre o desenvolvemento do área da plástica no aula, de aí a necesidade de facer un seguimento presencial no aula de todas as directrices que propician que o alumnado poida desenvolver mellor os contidos da asignatura.</p> <p>Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar o desenvolvemento dunha óptima expresión plástica.</p> <p>En canto ás regras que imos seguir serán separar os elementos cos que se vai a traballar, xerar figuras, formas esquemáticas, táboas, mapas, etc., e a continuación facer unha fusión entre os distintos elementos para estudar a interrelación entre eles.</p>	40	CB2 CE25 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos que non asisten a clase para superar a materia requíreselles a entrega dos traballos non presentados durante o curso. Só han de presentar ao final os traballos pendentes ou non entregados durante o curso. As competencias non adquiridas ao longo do curso, serán de novo avaliadas no mes de xullo. Ver datas dos exames na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BERSON, Marthe, **Del Garabato al Dibujo (Evolución de los Niños Pequeños)**. Buenos Aires, Ed. Kapelusz, 1962.

BONOME. Concepto y Técnica de Dibujo y de la Composición, Abril., 1962

GÓMEZ MOLINA, Juan José, **Estrategias del Dibujo en el Arte Contemporáneo**, Cátedra, 2006

OLAIA FONTAL MERILLAS; ROSER CALAF MASACHS, **COMO ENSEÑAR ARTE EN LA ESCUELA**, SINTESIS, 2014

VV.AA, **DIDACTICA EDUCACION INFANTIL**, MACMILLAN HEINEMANN, 2013

VV.AA, **ARTE INFANTIL EN LOS CONTEXTOS CONTEMPORANEOS**, ENEIDA, 2014

ANTONIO MACHON, **LOS DIBUJOS DE LOS NIÑOS**, AUTOR-EDITOR, 2016

Bibliografía Complementaria

EVI CROTTI; ALBERTO MAGNI, **GARABATOS: EL LENGUAJE SECRETO DE LOS NIÑOS**, SIRIO, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na idade infantil**

Materia	Educación física e a súa didáctica na idade infantil			
Código	O05G110V01503			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Núñez, Francisco Javier			
Profesorado	García Núñez, Francisco Javier			
Correo-e	fjavier@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O deseño de programacións de actividades motrices para a idade infantil en toda as súas dimensións, así como a motivación para levalas a cabo con rigor e a aprendizaxe de estratexias destinadas a promover a actividade física entre os nenos, son achegas que desde esta materia realízanse ao perfil dos mestres de Educación Infantil.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.

CE3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklora.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas

CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Coñecer os fundamentos de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE2	CT2
	CB3	CG3	CE3	CT3
	CB4	CG4	CE4	CT5
	CB5	CG5	CE5	CT6
		CG6	CE6	CT7
		CG7	CE7	CT8
		CG8	CE9	CT9
		CG9	CE12	CT11
		CG10	CE13	CT12
		CG11	CE15	CT13
			CE16	CT14
			CE17	CT15
			CE18	CT16
			CE19	CT17
			CE20	CT18
			CE21	CT19
			CE22	CT20
			CE23	CT21
			CE29	
			CE40	
		CE41		
		CE43		
		CE44		
		CE53		
		CE54		
		CE55		
		CE56		
		CE57		
		CE60		
		CE61		
		CE62		
		CE63		
		CE64		
		CE65		

2. Coñecer e utilizar cancións para promover a educación rítmica.

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE4	CT2
CB3	CG3	CE5	CT3
CB4	CG4	CE7	CT5
	CG5	CE9	CT6
	CG6	CE13	CT7
	CG7	CE15	CT8
	CG8	CE16	CT9
	CG9	CE17	CT11
	CG10	CE18	CT12
	CG11	CE19	CT13
	CG12	CE20	CT14
		CE21	CT15
		CE22	CT16
		CE23	CT17
		CE29	CT18
		CE40	CT19
		CE41	CT20
		CE43	CT21
		CE44	
		CE45	
		CE53	
		CE54	
		CE55	
		CE56	
		CE57	
		CE59	
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE63	
		CE64	
		CE65	
		CE66	

3. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE2	CT2
CB3	CG3	CE3	CT3
CB4	CG4	CE4	CT5
CB5	CG5	CE5	CT6
	CG8	CE6	CT7
	CG9	CE7	CT8
	CG10	CE9	CT9
	CG11	CE12	CT10
	CG12	CE13	CT11
		CE15	CT12
		CE16	CT13
		CE17	CT14
		CE18	CT15
		CE19	CT16
		CE20	CT17
		CE21	CT18
		CE22	CT19
		CE23	CT20
		CE24	CT21
		CE25	
		CE26	
		CE27	
		CE29	
		CE32	
		CE40	
		CE41	
		CE43	
		CE44	
		CE45	
		CE53	
		CE54	
		CE55	
		CE56	
		CE57	
		CE59	
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE63	
		CE64	
		CE65	
		CE66	

4. Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión, as habilidades motrices e a creatividade.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE2	CT2
	CB3	CG3	CE3	CT3
	CB4	CG4	CE4	CT5
	CB5	CG5	CE5	CT6
		CG8	CE6	CT7
		CG9	CE7	CT8
		CG10	CE9	CT9
		CG11	CE12	CT11
		CG12	CE13	CT12
			CE15	CT13
			CE16	CT14
			CE17	CT15
			CE18	CT16
			CE19	CT17
			CE20	CT18
			CE21	CT19
			CE22	CT20
			CE23	CT21
			CE24	
			CE25	
			CE26	
			CE27	
			CE29	
			CE32	
			CE40	
			CE41	
			CE43	
			CE44	
			CE45	
			CE53	
			CE54	
			CE55	
			CE56	
			CE57	
			CE59	
			CE60	
			CE61	
			CE62	
			CE63	
			CE64	
			CE65	
			CE66	

5. Diseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices

CB1	CG1	CE4	CT1
CB2	CG2	CE5	CT2
CB3	CG3	CE6	CT3
CB4	CG4	CE7	CT5
CB5	CG5	CE9	CT6
	CG8	CE12	CT7
	CG9	CE13	CT8
	CG10	CE15	CT9
	CG11	CE16	CT11
	CG12	CE17	CT12
		CE18	CT13
		CE19	CT14
		CE20	CT15
		CE21	CT16
		CE22	CT17
		CE23	CT18
		CE24	CT19
		CE25	CT20
		CE26	CT21
		CE27	
		CE29	
		CE32	
		CE40	
		CE41	
		CE43	
		CE44	
		CE45	
		CE53	
		CE54	
		CE55	
		CE56	
		CE57	
		CE59	
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE63	
		CE64	
		CE65	
		CE66	

6. Promover a sensibilidade relativa á expresión e á creación.

CB1	CG2	CE6	CT1
CB2	CG3	CE7	CT2
CB3	CG4	CE9	CT3
CB4	CG5	CE12	CT5
CB5	CG11	CE13	CT6
	CG12	CE15	CT7
		CE16	CT8
		CE17	CT9
		CE18	CT11
		CE19	CT12
		CE20	CT13
		CE21	CT14
		CE22	CT15
		CE43	CT16
		CE44	CT17
		CE55	CT18
		CE57	CT19
		CE60	CT20
		CE61	CT21
		CE62	
		CE63	
		CE64	
		CE65	
		CE66	

7. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas de convivencia nos seus alumnos

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB3 CG3 CE3 CT3
 CB4 CG4 CE4 CT5
 CB5 CG5 CE5 CT6
 CG6 CE6 CT7
 CG7 CE7 CT8
 CG8 CE9 CT9
 CG9 CE12 CT10
 CG10 CE13 CT11
 CG11 CE15 CT12
 CG12 CE16 CT13
 CE17 CT14
 CE18 CT15
 CE19 CT16
 CE20 CT17
 CE21 CT18
 CE22 CT19
 CE23 CT20
 CE29 CT21
 CE32
 CE40
 CE43
 CE44
 CE56
 CE60
 CE62
 CE63

8. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices, así como os beneficios que teñen sobre a saúde.

CB1 CG1 CE3 CT1
 CB2 CG2 CE4 CT2
 CB3 CG3 CE5 CT3
 CB4 CG4 CE15 CT5
 CB5 CG5 CE16 CT6
 CG8 CE17 CT7
 CG9 CE18 CT8
 CG10 CE19 CT9
 CG11 CE20 CT11
 CG12 CE21 CT12
 CE22 CT13
 CE23 CT14
 CE29 CT15
 CE32 CT16
 CE40 CT17
 CE41 CT18
 CE43 CT19
 CE44 CT20
 CE60 CT21
 CE61
 CE62
 CE65
 CE66

Contidos

Tema

Bloque 1. Terminoloxía e conceptos básicos das actividades motrices na etapa de infantil.	As actividades motrices na etapa de infantil.
Bloque 2. Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.	Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.
Bloque 3. Coñecemento e aplicación dos elementos do currículo vinculados á motricidade na etapa de infantil.	O proceso ensino aprendizaxe da motricidade. Diseño e exposición de Unidades de Programación para a mllora das habilidades motrices básicas y específicas no alumnado de Educación Infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12.5	15.5	28
Traballo tutelado	4	8	12

Traballo tutelado	4	16	20
Presentación	16	20	36
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	4	10	14
Práctica de laboratorio	4	14	18
Simulación ou Role Playing	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Actividades introdutorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Presentación	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probos	Descrición
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Exame de
preguntas
obxectivas

Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen
preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta
(verdadero/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...)
Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de
posibilidades.

35

CB1 CG1 CE1
CB2 CG2 CE2
CB3 CG3 CE3
CB4 CG4 CE4
CB5 CG5 CE5
CG6 CE6
CG7 CE7
CG8 CE9
CG9 CE12
CG10 CE13
CG11 CE15
CG12 CE16
CE17
CE18
CE19
CE20
CE21
CE22
CE23
CE24
CE25
CE26
CE27
CE29
CE32
CE40
CE41
CE43
CE44
CE45
CE53
CE54
CE55
CE56
CE57
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE64
CE65
CE66

Traballo O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita□

15 CB1 CG1 CE1 CT1
CB2 CG2 CE2 CT2
CB3 CG3 CE3 CT3
CB4 CG4 CE4 CT5
CB5 CG5 CE5 CT6
CG6 CE6 CT7
CG7 CE7 CT8
CG8 CE9 CT9
CG9 CE12 CT10
CG10 CE13 CT11
CG11 CE15 CT12
CG12 CE16 CT13
CE17 CT14
CE18 CT15
CE19 CT16
CE20 CT17
CE21 CT18
CE22 CT19
CE23 CT20
CE24 CT21
CE25
CE26
CE27
CE29
CE32
CE40
CE41
CE43
CE44
CE45
CE53
CE54
CE55
CE56
CE57
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE64
CE65
CE66

Práctica de laboratorio

Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.

25

CB1 CG1 CE1 CT1
CB2 CG2 CE2 CT2
CB3 CG3 CE3 CT3
CB4 CG4 CE4 CT5
CB5 CG5 CE5 CT6
CG6 CE6 CT7
CG7 CE7 CT8
CG8 CE9 CT9
CG9 CE12 CT11
CG10 CE13 CT12
CG11 CE15 CT13
CG12 CE16 CT14
CE17 CT15
CE18 CT16
CE19 CT17
CE20 CT18
CE21 CT19
CE22 CT20
CE23 CT21
CE24
CE25
CE26
CE27
CE29
CE32
CE40
CE41
CE43
CE44
CE45
CE53
CE54
CE55
CE56
CE57
CE59
CE60
CE61
CE62
CE64
CE65
CE66

Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade.	25	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG8 CG9 CG11 CG12	CE1 CE2 CE3 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE25 CE27 CE43 CE44 CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
----------------------------	---	----	--------------------------	--	--	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exames terán o valor do 60% e a presentación de traballos o 40 %. Ademais realizarán un exame de tipo práctico oral que permita comprobar a adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Manteranse as competencias adquiridas.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sánchez Bañuelos, F., **Bases para una didáctica de la educación física**, Gymnos, 2012

Chinchilla Minguet, J. L. & Zagalaz Sánchez, M. L., **Didáctica de la educación física**, CCS, 2002

Fraile Aranda, A., **Dinámica de la educación física: una perspectiva crítica y transversa**, Biblioteca Nueva, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir ás aulas, resultará moi beneficioso para cumprir cos obxectivos da materia sobre todo nas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Se non podes asistir ás aulas, será especialmente importante ir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade TEMA. Aí poderás atopar todas as actividades que terás que facer para a túa formación e superación da materia.

3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo, abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas da nosa Universidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión musical e a súa didáctica**

Materia	Expresión musical e a súa didáctica			
Código	O05G110V01504			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vicente Álvarez, Rosa María Alonso Monteagudo, Julio Carlos			
Profesorado	Alonso Monteagudo, Julio Carlos Vicente Álvarez, Rosa María			
Correo-e	rosi@mundo-r.com julalonso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/educacion-ou/			
Descrición xeral	Introdución aos elementos da lectura e linguaxe musical e ás formas de expresión na música axeitadas para a acción docente na educación infantil: a canción e os arranxos con instrumental Orff. Achegamento aos repertorios para a docencia en educación infantil e ás técnicas de edición electrónica de repertorios orixinais.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklora.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo

CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprensión dos principios que contribuen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a educación musical en infantil.	CB2	CG12	CE58	CT6 CT13 CT14 CT15
2. Coñecementos das posibilidades e limitacións da educación musical en infantil.	CB3 CB4	CG1		CT1
3. Coñecemento do currículo escolar infantil, relacionado coa educación musical.	CB1 CB2	CG1 CG8	CE53	CT5 CT19
4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fora da escola.	CB3	CG1 CG8 CG11 CG12	CE45 CE53 CE54 CE55 CE57 CE58	CT1 CT2 CT6 CT7 CT9 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21
5. Educación artística: Coñecemento e organización dos elementos musicais e pautas de traballo para a creación de actividades artísticas relacionadas coa música.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CE45 CE53 CE54 CE55 CE56 CE57	CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21
6. Habilidade de liderazgo, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	CB2 CB3 CB4 CB5	CG2	CE55 CE58	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT18 CT20 CT21
7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	CB3 CB4 CB5	CG8 CG11 CG12	CE53 CE56 CE58	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT19

8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	CB1	CG1	CE53	CT1
	CB2	CG2	CE56	CT2
	CB3	CG8	CE57	CT5
	CB4	CG12	CE58	CT6
				CT7
				CT8
				CT9
				CT11
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21
9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	CB2	CG1	CE58	CT8
	CB3	CG8		CT9
		CG11		CT15
		CG12		CT16
				CT19
				CT20
				CT21
10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á educación musical.	CB2	CG1	CE45	CT1
	CB3	CG8	CE53	CT2
	CB4	CG11	CE54	CT5
		CG12	CE55	CT6
			CE56	CT7
			CE57	CT8
			CE58	CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21
11. Elaboración de contidos musicais de diferentes estilos e sénero para a educación musical.	CB1	CG1	CE45	CT1
	CB2	CG2	CE53	CT2
	CB3	CG8	CE54	CT5
	CB4	CG11	CE55	CT6
	CB5	CG12	CE56	CT7
			CE57	CT8
			CE58	CT9
				CT11
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21

Contidos

Tema

1. Elementos da música; aplicación didáctica e pedagóxica.	1.1. Parámetros do son e dimensións da música. 1.2. Exercicios e xogos para a percepción dos elementos da música (Kodaly).
--	---

2. Grafías convencionais e non convencionais básicas da linguaxe musical.	2.1. Escritura rítmica. 2.2. Escritura melódica. 2.3. Dictados rítmicos/melódicos. 2.4. Grafías alternativas.
3. Actividades musicais para solucionar problemas de comprensión e destreza musical.	3.1. Actividades perceptivas. 3.2. Actividades de reacción. 3.3. Actividades de conciencia musical. 3.4. Modelos de dictados musicais.
4. Adaptación de pezas musicais a actividades lúdicas.	4.1. Música e palabra. 4.2. Música e movemento. 4.3. Música e transversalidade.
5. Repertorio vocal e instrumental para educación infantil.	5.1. Repertorio escolar. 5.2. Repertorio tradicional. 5.3. Cancións con xestos. 5.4. Cancións de substitución. 5.5. Cancións-conto.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	4	6
Obradoiro	20	20	40
Prácticas en aulas informáticas	6	12	18
Presentación	4	4	8
Traballo tutelado	1	10	11
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	17	34	51
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0.5	1
Práctica de laboratorio	1	1	2
Traballo	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Determinación do grao de coñecementos previos. Determinación de aptitudes do alumnado para o desenvolvemento das actividades prácticas previstas Exposición da folia de ruta do curso
Obradoiro	Prácticas instrumentais e vocais. Desenvolvemento das técnicas de ensino, ensaio e montaxe de obras musicais para o nivel
Prácticas en aulas informáticas	Exposición, coñecemento e práctica das ferramentas informáticas
Presentación	Presentación e execución dos traballos elaborados polo alumnado con carácter individual ou colectivo
Traballo tutelado	Elaboración dos traballos individuais ou colectivos previstos
Seminario	Orientacións de reflexións conxuntas sobre cuestións e problemas xurdidos para o desenvolvemento dos traballos previstos
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos

Atención personalizada

Metodoloxías

Descrición
Seminario

Serán atendidos os grupos de traballo en horario de titorías, segundo aparece na web da facultade.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Obradoiro	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións de práctica vocal e/ou instrumental	25	
Presentación	Presentación e defensa dos traballos tutelados	10	
Traballo tutelado	Elaboración dun arranxo musical para a didáctica	10	
Lección maxistral	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións	25	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resposta a un test sobre cuestións de teoría	20	

Práctica de laboratorio	Execución conxunta ou individual de arranxos vocais e/ou instrumentais	10
Traballo	non hai	0

Outros comentarios sobre a Avaliación

No caso de alumnado que non asista con regularidade ás clases, a avaliación farase usando as rúbricas Traballos Tutelados (40%), Probas de resposta curta (40%), Execución conxunta ou individual de arranxos vocais e/ou instrumentais (20%). Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación. Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. Ver datas dos exames na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GIRÁLDEZ, A., **Contribuciones de la educación musical a la adquisición de las competencias básicas**, nº 41, pp. 37-48, Eufonía- Madrid, 2007

GÓMEZ ESPINOSA, J., **Didáctica de la música. Manual para maestros de infantil y primaria**, Universidad de La Rioja, 2015

STORMS, G., **101 Juegos musicales**, Graó- Barcellona, 2003

PEREIRA, M. & PRIETO, M., **Zampadanzas del mundo. Danzas a la carta (libro CD)**, Cumio, 2010

PREGO, L. & COBOS, S., **Para cantar e bailar (libro CD)**, Cumio, 2008

Bibliografía Complementaria

RUIZ, E., **"Expresión musical en educación infantil. Orientaciones didácticas"**, CCS,

VV.AA., **"La música en la educación infantil (0-6)"**, Graó,

MARTÍ, J. M., **Aprendizaje musical para niños: Metodologías y sistemas pedagógicos de la didáctica musical**, Robinbook, 2016

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

Outros comentarios

Dado a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Galego**

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G110V01505			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza

CT19 Coñecemento doutras culturas e costumes

CT21 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación		CE46	CT1	CT3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.		CE43	CT1	CT3 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4	CE43 CE44 CE46	CT1 CT2 CT3 CT9 CT13 CT15 CT16 CT17	
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.		CE44 CE46 CE48 CE50	CT1 CT3 CT13 CT15 CT16 CT17	
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua		CG3 CG6	CE46	CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5			CT1 CT2 CT3 CT13 CT15
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	CB1 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6	CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17
8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	CB1 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6	CE48	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	CB2	CG3 CG6	CE48	CT1 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	CB2	CG1 CG3 CG6	CE48	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG6	CE48	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	CB2 CB3 CB4	CG3 CG6	CE48	CT1 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6	CE45	CT1 CT3 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19
14. Adquirir formación literaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6	CE51	CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT17 CT21

15. Comprender o feito literario.			CG3	CE50	CT1
			CG6	CE51	CT2
					CT3
					CT13
					CT15
					CT17
					CT21
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	CB1	CG3	CE50	CT1	
	CB2	CG6	CE51	CT2	
	CB3			CT3	
	CB4			CT7	
	CB5			CT8	
				CT9	
				CT13	
				CT15	
				CT16	
				CT17	
				CT21	
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	CB1	CG3	CE50	CT1	
	CB2	CG6	CE51	CT2	
	CB3			CT3	
	CB4			CT7	
	CB5			CT8	
				CT13	
				CT14	
				CT15	
				CT16	
				CT17	
				CT21	
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	CB2	CG3	CE43	CT1	
	CB3	CG6	CE48	CT2	
	CB4		CE51	CT3	
				CT7	
				CT8	
				CT9	
				CT12	
				CT13	
				CT14	
				CT15	
				CT16	
				CT17	
				CT21	

Contidos

Tema

1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.

4. Literatura

- 4.1. A linguaxe e a literatura.
- 4.2. O comentario de texto.
- 4.3 A literatura galega medieval.
- 4.4. Literatura galega dos séculos escuros.
- 4.5. Literatura galega do Rexurdimento.
- 4.6. A literatura galega no período 1900-1936.
- 4.7. A literatura galega no período 1936-1975.
- 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	-Elaboración de textos (poético, narrativo, ensaístico) e comentario de textos: relato, poesía. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas obrigatorias.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase calquera dúbida ou cuestión do alumnado ao longo das sesións maxistrais.
Resolución de problemas	Atenderase de forma individualizada ao alumnado, tanto nas sesións de clase práctica como nas titorías.
Traballo tutelado	Os traballos serán titorizados tanto nas clases prácticas como nas titorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	O alumnado será atendido sempre que o precise no horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Escoller unha das seguintes opcións: -Elaboración dun comentario (dun texto narrativo ou dun texto poético), adaptación do mesmo a un álbum ilustrado e a correspondente programación didáctica. - Elaboración dun texto creativo (poético ou narrativo). Presentación oral.	30	CB1 CG1 CE43 CT1 CB2 CG3 CE44 CT2 CB3 CG6 CE45 CT3 CB4 CE46 CT6 CB5 CE48 CT7 CE50 CT8 CE51 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Traballo tutelado	-Elaboración dun traballo tutelado relacionado co apartado 2 do programa, "Lingua e sociedade", que debe incluír unha parte de investigación empírica. Presentación oral do dito traballo.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG6	CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE50 CE51	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21
Lección maxistral	Asistencia e participación	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG6	CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE50 CE51	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Proba escrita.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6	CE43 CE44 CE45 CE46 CE48 CE51	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente á clase, ademais do exame, terá que realizar tamén os traballos. No exame debe acadar como mínimo un 5, nota que contará un 40% do total.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Xerais, 2000

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Sotelo Blanco, 1998

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Xerais, 1998

Moreno Cabrera, J. C., **La dignidad e igualdad de las lenguas**, Alianza, 2000

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nostrum, 2006

VVAA, **Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII**, Hércules, 1997

Bibliografía Complementaria

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Galaxia, 2001

Fernández Rei, F., **Dialectoloxía da lingua galega**, Xerais, 1991

Rodari, G., **Gramática da fantasía**, Kalandraka, 1999

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Outros comentarios

A ficha persoal do alumno coa foto debe entregarse na primeira semana de curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Español**

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	O05G110V01507			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Tobar Delgado, Eduardo			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é axudar ao alumnado a mellorar a súa competencia lingüística en español e consolidar o dominio dalgúns conceptos teóricos fundamentais. Con este fin, ao longo do curso realizaranse lecturas e análises de textos académicos, xornalísticos e literarios. Tamén se realizarán traballos escritos individuais e en grupo que se presentarán oralmente e por escrito.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo

CT12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

CT13 Razoamento crítico

CT15 Aprendizaxe autónoma

CT16 Adaptación a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos no estudiantado desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB4	CG4 CG11	CE29	CT7 CT9 CT15
2. Comprende e sabe interpretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2	CG1 CG2	CE28	CT7 CT13 CT15 CT16
3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	CB3	CG11	CE28	CT7 CT13 CT15 CT16
4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	CB1 CB2 CB4	CG11	CE48	CT7 CT12 CT16
5. Recoñece a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	CB1 CB3	CG1 CG2 CG6	CE4 CE42	CT7
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.			CE29	CT7 CT9 CT13 CT16
7. Mellora as destrezas básicas de lectura, escritura e especialmente da comunicación oral, en canto compoñentes esenciais, ao lado do cálculo, das competencias clave e ferramentas precisas para reforzar a educación e o rendemento do profesorado.	CB4	CG11	CE43 CE44 CE46 CE49	CT3 CT15
8. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible de devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4	CG11	CE43 CE44 CE46 CE49	CT3 CT15
9. Comprende o paso da *oralidad á escritura e coñece e sabe usar os diferentes rexistros e usos da lingua		CG6	CE43 CE44 CE46 CE49	CT3 CT15
10. É capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer neles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	CB2 CB3	CG11	CE21 CE43 CE44 CE51	CT1 CT7 CT13 CT15
11. É quen de interpretar e de construír textos sobre temas de certa complexidade desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipos de texto e desde as esixencias de claridade, de coherencia, de cohesión e cunha elocutio axeitada aol contexto.	CB4	CG6 CG11	CE43 CE44 CE51	CT1 CT7 CT13 CT15 CT16
12. Adquire formación literaria, con especial atención ao papel e ao uso da literatura na educación infantil.		CG2	CE46 CE51	CT1 CT13 CT15
13. Coñece e aplica creativamente os conceptos básicos de análise literaria aos xéneros máis utilizados na educación infantil.	CB2 CB3	CG11	CE28 CE46 CE51	CT7 CT13 CT15
14. Utiliza, si a situación requíreo, soportes non verbais que complementen a súa exposición (TIC, audiovisuais...).	CB4	CG2 CG6 CG7 CG11	CE28 CE49	CT5 CT7 CT16

Contidos

Tema

1. Principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación, con especial atención á comunicación oral.	1.1. Lingua, linguaxe e lingüística. 1.2. Da competencia lingüística á competencia comunicativo-textual. 1.3. O estatuto da linguaxe nos currículos de educación infantil e o contexto normativo. 1.4. As destrezas básicas da linguaxe. Comunicación oral, lectura e escritura. 1.5. A oralidade. Literatura, oralidade e escritura. Os xéneros da *oralidad.
2. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos do ámbito académico, dos medios de comunicación social e da produción literaria.	2.1. O texto como unidade básica da lingüística. As tipoloxías textuais. Caracterización e tipoloxía básica dos textos literarios, dos textos académicos e dos textos xornalísticos 2.2. Principios básicos para a interpretación e construción de textos académicos, con especial atención á exposición e á argumentación. 2.3. Os xéneros xornalísticos: Xéneros informativos. Xéneros interpretativos. Xéneros de opinión. Algúns tipos básicos: a noticia, a reportaxe en profundidade, o editorial. A linguaxe xornalística. Prácticas de análises e comentario. 2.4. A competencia lectora de textos literarios como fonte de desenvolvemento integral e harmónico dos aspectos intelectuais, afectivos e sociais da persoa.
3. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	3.1. Dialectos, niveis e estilos. O correcto como norma idiomática de cada modo de falar. O español común e o español estándar. 3.2. A variación social da Lingua Española. Prácticas de análises e comentario. 3.3. Os rexistros ou niveis de fala. O denominado argot común. Prácticas de análises e comentario.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10.5	26	36.5
Traballo tutelado	8	4	12
Presentación	10	42	52
Lección maxistral	22	25.5	47.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pode realizarse de modo individual ou en grupo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións presentadas polo alumnado durante a realización dos exercicios.
Traballo tutelado	O profesor atenderá as dúbidas e cuestións presentadas polo alumnado durante a realización das actividades e traballos propostos na aula.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Traballo tutelado	Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos académicos de materia relacionados, en principio, cos subtemas 1.3. e 2.5.	30	CB1 CB2 CB3 CB4	CG1 CG6 CG11	CE42 CE44	CT1 CT3 CT7
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e ante o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pode levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CB2 CB3 CB4		CE51	CT1 CT3 CT9 CT13 CT15
Lección maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	10	CB1 CB2 CB3	CG6 CG11	CE43 CE44 CE49	CT1 CT7 CT9
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	50	CB1 CB2 CB3 CB4	CG6	CE44 CE46 CE51	CT1 CT3 CT13

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que asista polo menos ao 80% das clases poderá acceder ao sistema de avaliación continua. O alumnado que non chegue a esta porcentaxe ou o alumnado que non poida asistir a clase por distintos motivos deberá realizar un exame máis completo que o resto nas datas indicadas no calendario da facultade.

É imprescindible contactar co profesor canto antes se non é posible asistir a clase.
Consultar as datas dos exames na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Montolío, Estrella (coord.), **Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias gramaticales, 1,** Ariel letras, 2014

Montolío, Estrella (coord.), **Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias discursivas, 1,** Ariel letras, 2014

Bibliografía Complementaria

Bosque Muñoz, Ignacio, **De la competencia gramatical a la competencia comunicativa,** RAE, 2008

Villanueva, Darío, **El comentario de texto narrativo,** Marenostrum, 2006

Briz, Antonio, **El español coloquial: situación y uso,** Arco/Libros, 1996

Alberich, J., **Historia de la literatura española,** Cátedra, 1990

Garrido Gallardo, M.A., **El lenguaje literario: lenguaje crítico,** EDAF D.L., 1996

Moreno Fernández, Francisco, **Las variedades de la lengua española y su enseñanza,** Arco/Libros, 2010

Ballenato, Guillermo, **Comunicación Eficaz, 1,** Arco/Libros, 2008

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/O05G110V01101

Outros comentarios

Os discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incorren en transgresións das normas gramaticais ou léxicas do estándar.

En calquera caso, indicaráselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01508			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo fundamental desta materia é ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita

CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG4	CE51	CT4
		CG5	CE53	CT6
		CG7	CE61	CT8
		CG9		CT11
		CG11		CT12
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG4	CE51	CT3
		CG5	CE53	CT4
		CG7	CE61	CT5
		CG9		CT7
		CG11		CT8
		CG12		CT9
				CT11
				CT13
				CT14
				CT15
Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturales e pragmáticas.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG5	CE53	CT4
		CG10		CT6
				CT10
				CT11
				CT12
Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	CB3		CE37	CT1
	CB4		CE43	CT3
	CB5			CT4
				CT7
				CT11
				CT12
				CT13
			CT19	

Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG4	CE51	CT3
		CG5	CE53	CT4
		CG7	CE61	CT7
		CG8		CT8
		CG11		CT9
		CG12		CT11
				CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT19
				CT20
				CT21
				CT22
Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG5	CE51	CT3
		CG7	CE61	CT4
		CG9		CT5
		CG11		CT6
		CG12		CT7
				CT8
				CT13
				CT14
				CT15
				CT19
				CT21
Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT3
	CB5	CG4	CE51	CT4
		CG5	CE53	CT13
		CG7	CE61	CT14
		CG8		CT15
		CG9		CT21
		CG10		
		CG11		
		CG12		
Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) no ámbito persoal.	CB3	CG2	CE42	CT1
	CB4	CG3	CE43	CT2
	CB5	CG7	CE51	CT3
		CG11	CE53	CT4
			CE61	CT11
				CT12
				CT13
				CT18
				CT19

Contidos

Tema	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1 Ensino da lingua francesa en idades tempranas. 1.2 Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3 Actividades comunicativas da lingua francesa. 1.4 Áreas de interese.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1 O enfoque orientado á acción. 2.2 Tarefas de comunicación. 2.3 Contexto do uso da lingua francesa.
3. Currículo de educación infantil.	3.1 A relación entre o currículo de infantil e a lingua francesa.
4. Elaboración de unidades didácticas.	4.1 Propostas didácticas para infantil. 4.2 Recursos para o ensino da lingua francesa en educación infantil: cancións, poemas, xogos e contos.
5. Métodos de avaliación global e analítica.	5.1 A utilización do PEL (portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	0	16
Aprendizaxe baseado en proxectos	18	45	63
Debate	11	49	60
Presentación	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Traballaranse os contidos da aprendizaxe do francés. Ao longo do curso o alumnado entrará un traballo escrito sobre unha unidade didáctica e fará unha exposición do devandito traballo.
Debate	Trataranse aspectos da aprendizaxe da lingua francesa
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Aprendizaxe baseado en proxectos	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Debate	Durante as sesións a profesora estará á disposición de calquera consulta ou dúbida que se teña a ben realizar

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Valorarase a adecuación das respostas.	20	CB3 CG2 CE42 CT1 CB4 CG3 CE43 CT2 CB5 CG5 CE51 CT3 CG7 CE53 CT4 CG9 CE61 CT5 CG11 CT7 CG12 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20

Práctica de laboratorio	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	50	CB3 CB4	CG2 CG4 CG7	CE42 CE43 CE51	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT19 CT20
Traballo	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	30	CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG11 CG12	CE42 CE43 CE51 CE53 CE61	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT15 CT17 CT19 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Vanthier, Hélène, **L'Enseignement aux enfants en classe de langue**, CLE International, 2009

Tagliante, Christine, **La Classe de langue**, CLE International, 2007

Tagliante, Christine, **L'Evaluation et le cadre européen commun**, CLE International, 2009

Bertocchini, Paola, **Manuel de formation pratique pour le professeur de FLE**, CLE International, 2008

Cuq, Jean-Pierre, **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, Presses Universitaires de Grenoble, 2008

Bibliografía Complementaria

CONSEIL DE L'EUROPE, **Cadre Européen Commun de Référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer**, Conseil de l'Europe, 2001

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, **Lexislación da Educación Infantil en Galicia**, Xunta de Galicia, 2009

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, **O inglés en Infantil. Unha porta ao plurilingüismo**, Xunta de Galicia, 2009

Weiss, François, **Jouer, communiquer, apprendre**, Hachette, 2002

Rohrbach, Sophie, **Comptines et jeux de doigts**, Editions Gründ, 2014

Jourdy, Camille, **Mes premières chansons mimées**, Editions Gründ, 2015

Brasseur, Philippe, **1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer**, Casterman, 2007

Sheila Gepp Stirling, Josep Holgado, Mari Carmen López, Rosa López Boullón, Ángeles Medina de la Maz, **Las lenguas extranjeras en el aula Reflexiones y propuestas**, Graó, 2006

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, o alumnado teña un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Referencia para as Linguas) en lingua francesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias sociais**

Materia	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Código	005G110V01601			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Constenla Vega, Xose			
Profesorado	Constenla Vega, Xose			
Correo-e	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros mestres/as a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais na Educación Infantil			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.

CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
CE38	Coñecer os momentos máis sobresaíntes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
CE39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa	CB1 CB5	CG1 CG9	CE1 CE12 CE21 CE22 CE28 CE30	CT3 CT16 CT21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social	CB2 CB4	CG2 CG9	CE1 CE2 CE13 CE14 CE44	CT3 CT13 CT15 CT21
Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais	CB1 CB2	CG2 CG3	CE1 CE2 CE4 CE32 CE36	CT6 CT11 CT12 CT15
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	CB1 CB3	CG3 CG4 CG12	CE5 CE12 CE14 CE26 CE37 CE38 CE40	CT1 CT3 CT8 CT14 CT19

Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil	CB1 CB2 CB5	CG2 CG3 CG7 CG11	CE5 CE23 CE24 CE26 CE29 CE39 CE40 CE41	CT2 CT3 CT5 CT9 CT17 CT21 CT22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados	CB4	CG2 CG4 CG11 CG12	CE5 CE6 CE23 CE24 CE26 CE29 CE40 CE41	CT2 CT3 CT5 CT9 CT16 CT17 CT22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da Información e a Comunicación na aprendizaxe do medio social	CB4 CB5	CG7 CG12	CE21 CE24 CE29 CE41	CT2 CT5 CT6 CT7 CT9 CT15 CT21 CT22

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. Epistemoloxía e contidos da área de Ciencias Sociais. A área do Contorno: que é, que comprende e Área do contorno no currículo de Educación Infantil	Introdución ás Ciencias Sociais: concepto e trazos que as caracterizan. Cales son as Ciencias Sociais? Definicións. As Ciencias Sociais na Escola: contidos en Educación Infantil. Ciencias que estudan as CCSS. Ciencia interdisciplinar adecuada para a percepción sincrética en Educación Infantil. Axuste das Ciencias Sociais ás características psiconevolutivas dos nenos de infantil. Ata onde poden adquirir conceptos sociais e como? Área do Contorno e currículo.
2. BLOQUE 2. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais. Nocións espazotemporais.	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais. Desenvolvemento e evolución das nocións temporais. Tratamento didáctico da obra de arte. Os recunchos da historia. Os recunchos da xeografía. Os recunchos da arte e museo. Experiencias piagetianas da adquisición das nocións temporais e espaciais no neno de Educación Infantil. Dificultades dos nenos de Educación Infantil para adquirir as nocións máis abstractas de normas, valores, política etc.
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais na Educación Infantil. Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais en Educación Infantil. Contidos curriculares do ámbito do contorno. Selección e adecuación dos contidos do contorno no proceso evolutivo do neno/a de Educación Infantil. A metodoloxía globalizadora en Educación Infantil, a base dunha boa asimilación e aprendizaxe polo sincretismo infantil: traballo por proxectos de Kilpatrick; Método de descubrimento; ABP (aprendizaxe baseada en problemas); Centro de Interese de Decroly etc. Recursos e materiais. Propostas editoriais e propostas dun profesor programador e non aplicador. Clasificación do material e tipos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	23	45
Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	<p>Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos. É necesario aplicar unha metodoloxía que fomente a participación activa e a motivación do alumnado, só deste modo a aprendizaxe adquire un carácter significativo. O profesorado xoga aquí un papel primordial, xa que ten que dinamizar a clase, crear un clima propicio de ensinanza-aprendizaxe, resolver dúbidas e dirixir ben e coordinar, sempre desde o respecto, todas as propostas de traballo. Ser aberto ás suxestións que poidan enriquecer a materia desde a perspectiva construtivista. É por iso importante a metodoloxía a seguir, cun diálogo fluído entre educador e educando.</p> <p>No inicio faranse actividades introdutorias para todo o grupo-clase</p> <ul style="list-style-type: none">- Avaliación dos coñecementos previos do alumnado, así como das súas inquiredanzas.- Presentación xeral da materia e a súa organización cun cronograma.- Orientacións sobre a bibliografía. <p>Nas sesións de todo o grupo o procedemento é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none">- Síntese dos temas por parte do/a profesor/a, propiciando o diálogo permanente co alumnado e resolvendo todo tipo de dúbidas.- Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema.- Establecemento das pautas para a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias (principalmente artigos), a realización de traballos breves sobre un aspecto ou artigo interesante e a exposición de traballos.- Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula e que serán sempre avaliadas polo docente.- Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase. <p>Todas estas pautas teñen que serviros para conseguir os obxectivos propostos na materia. Deben permitir unha atención individualizada, deben axudar a resolver dúbidas, a facer un seguimento do alumnado etc. Unha boa teoría susténtase nunha boa práctica, entendendo neste caso por práctica a metodoloxía que aplicamos.</p>
Traballo tutelado	<p>Realización de exercicios propostos: cuestionarios, mapas conceptuais, lectura de textos e exposicións de ideas principais.</p> <p>Elaboración de materiais cando se solicite.</p> <p>Participación en grupos medios. Dividida a clase en dous grupos que irán alternándose, proporase en cada sesión traballos prácticos que gardan relación co tema teórico que se está a desenvolver, polo tanto, caracterizarase por:</p> <ul style="list-style-type: none">- Traballo en profundidade dun tema (monográfico).- Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistrais.- Lectura e comentario de textos.- Visualización e comentario de material audiovisual. <p>- Elaboración de materiais didácticos co emprego das TIC (programas como PIPO, POTATOES), montaxes audiovisuais prácticos para a aula.</p> <ul style="list-style-type: none">- Realización de experiencias prácticas de CCSS para desenvolver na aula de infantil: elaboración de maquetas, xogos e experiencias espazo-temporais, aplicación da literatura e música na comprensión do contorno; programar unha saída didáctica... <p>Estes traballos de aula serán revisados e puntuados.</p>
Traballo tutelado	<p>Elaboración en grupo de diversas propostas de traballo: Traballo por proxectos, Unidades Didácticas, Traballos de investigación.</p> <p>Dividíndose o gran grupo en grupos pequenos de 4-5 para a realización de traballos. Proporanse unha gran variedade de traballos a realizar, debendo o alumnado decantarse por algún. Despois procederase a titorizalos facilitando sempre a información necesaria e resolvendo dúbidas. Animando ao alumnado cando este se vexa con dificultades.</p> <ul style="list-style-type: none">- Titorización individual e en grupos reducidos.- Organización e revisión dos diferentes traballos e actividades realizados polos estudantes.- Seguimento e apoio na realización de traballos.- Entrevistas individuais para o seguimento individualizado do proceso de aprendizaxe. <p>A titorización sempre terá un carácter aberto e flexible a todo tipo de suxestións. Tamén debe prepararse para as exposicións axudando en asesoramento de como debe realizarse.</p>
Seminario	<p>Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos titorizados. Todas as cuestións relativas á materia, consultas, dúbidas, reclamacións... serán resoltas persoalmente nas horas de titoría evitando comunicacións por correo electrónico para evitar confusións.</p> <p>Empregarase a ferramenta FAITIC como medio de entrega de traballos e comunicación co alumnado.</p>

Presentación	Exposición de traballos en gran grupo onde se terá en conta a claridade da exposición, o material elaborado, a cohesión do grupo. É, sen dúbida, un dos aspectos máis interesantes da materia. É poñer en proba a dispoñibilidade do alumnado, a demostración de como se organizaron, como se distribuíron as tarefas, como se relacionaron e, en definitiva, é o cumio dunha tarefa complexa por varios motivos (polo propio traballo, pola colaboración, pola integración grupal...) e o principal é que todos eles deberon realizar un traballo que sexa viable a súa aplicación real e na exposición así debe reflectirse. Estas exposicións realizaranse nas sesións de gran grupo, xa que é importante que os seus compañeiros e compañeiras aprecien o traballo, en definitiva resulta ser unha "aprendizaxe entre iguais".
--------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas tutorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Comentarios de texto, participación en debates, propostas... Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia -Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	30	CB1 CG2 CE13 CT1 CB3 CG9 CE26 CT3 CG12 CE44 CT12 CT14
Traballo tutelado	Realización en grupo dunha Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil -Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos acaídos	10	CB2 CG3 CE12 CT2 CB4 CG11 CE23 CT6 CE24 CT9 CE29 CT15 CE30 CE36 CE39
Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada: Os resultados de aprendizaxe agardados son: - Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais - Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe do medio social	10	CB4 CG2 CE21 CT2 CB5 CG7 CE28 CT3 CE40 CT5 CE41 CT9 CT17 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa -Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social -Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais -Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	50	CB1 CG1 CE1 CT3 CG12 CE2 CT7 CE4 CT13 CE14 CT19 CE37 CT22 CE38

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (abril-maio), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizaron na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ASENJO, A, **Juegos de simulación**, Aula de Innovación Educativa, 1992

AYALA,, **Introducción a las Ciencias Sociales**, Aguilar, 1997

BAILEY, P, **Didáctica de la Geografía**, Cincel, 1985

BRAUDEL, F, **La Historia y las Ciencias Sociales**, Alianza, 1987

Bibliografía Complementaria

BENEJAM,, **Los contenidos de las Ciencias Sociales**, .Cuadernos de Pedagogía nº 168, 1978

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Coñecemento do medio natural/O05G110V01901

Xeografía para mestres/O05G110V01907

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Outros comentarios

1. A ensinanza a desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a unha aprendizaxe que se quere operativa nas futuras actividades profesorais dos alumnos e alumnas do grao.
 2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto as lectivas como as prácticas e aplicadas.
 3. O espazo das mesmas poderá ser a aula ou calquera outro lugar que facilite a integración do alumnado na experiencia. É necesario que o alumnado sexa constante no seu labor diario, tanto na súa asistencia ás clases como na entrega de materiais que o docente solicite. Debe procurarse traballar diariamente para evitar acumulación de tarefas. O alumnado debe en todo momento valerse do seu propio esforzo, xa que só deste modo pode lograr os seus éxitos.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas para mestres: Educación infantil**

Materia	Matemáticas para mestres: Educación infantil			
Código	O05G110V01602			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Méndez, José Luis			
Profesorado	Fernández Méndez, José Luis			
Correo-e	joslufem@uvigo.es			
Web	http://joslufem@uvigo.es			
Descrición xeral	Con esta materia o alumnado obterá as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.
CT1	Capacidade de análise e síntese

CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Adquirir a formación matemática necesaria que permita dominar os conceptos matemáticos básicos que configuran o currículo da Educación Infantil	CB1	CG1	CE33	CT1
	CB2	CG3	CE34	CT3
	CB3	CG5	CE35	CT5
	CB4	CG6		CT6
	CB5	CG11		CT7
		CG12		CT8
				CT13
				CT15
				CT16
				CT21
2. Comprender as matemáticas como un coñecemento sociocultural e a súa utilidade	CB1	CG1	CE33	CT1
	CB2	CG3	CE34	CT3
	CB3	CG5	CE35	CT6
	CB4			CT7
	CB5			CT12
				CT13
				CT14
				CT15
				CT18
				CT19
3. Desenvolver o espírito crítico e investigador e a capacidade de expresión e comunicación en matemáticas	CB1	CG1	CE33	CT1
	CB2	CG2	CE34	CT2
	CB3	CG3	CE35	CT3
	CB4	CG4		CT6
	CB5	CG5		CT7
		CG6		CT8
		CG7		CT9
		CG9		CT10
				CT11
				CT12
			CT13	
			CT15	
			CT16	
			CT17	
			CT21	

4. Capacitar para consultas e traballo documental sobre o currículo e os aspectos xerais da Didáctica da Matemática.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9	CE33 CE34 CE35	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT17 CT20 CT21
5. Desenvolver as competencias de autoformación e traballo cooperativo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11	CE33 CE34 CE35	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT21

Contidos

Tema	
1. A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil	A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil
2. Lóxica.	Conxuntos. Relacións: Clasificacións e ordenacións. Operacións
3. O número.	Historia dos sistemas de numeración. Os números naturais: aspecto cardinal e ordinal. Operacións. Sistemas de numeración. Conxuntos numéricos.
4. O espazo.	Historia da Xeometría. Conceptos fundamentais de Xeometría. Construcións xeométricas no plano. Figuras planas e corpos,
5. As magnitudes e a medida.	Introducción e historia. O sistema métrico decimal. Magnitude e cantidade. Medida de magnitudes. Estimación, erros.
6. Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil	Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	0	3
Lección maxistral	28	42	70
Traballo tutelado	15	15	30
Traballo tutelado	1.5	8.5	10
Seminario	7	0	7
Resolución de problemas de forma autónoma	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Diagnóstico de coñecementos previos. Introducción e presentación da materia Referencias bibliográficas recomendadas Caderno de traballo para os grupos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	Presentación do caderno de traballo e corrección nas resolucións aportadas
Seminario	Os grupos que se formen poderán consultar co profesor sobre a presentación e incorporación de solucións aportadas

Resolución de problemas de forma autónoma Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Asociarlle a cada material didáctico diversas actividades
Traballo tutelado	Seguimento desde o primeiro momento

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	70	CB1 CG1 CE33 CT1 CB2 CG2 CE34 CT2 CB3 CG3 CE35 CT3 CB4 CG4 CT5 CB5 CG5 CT6 CG6 CT7 CG7 CT8 CG8 CT9 CG9 CT10 CG11 CT11 CG12 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Traballo tutelado Avaliaranse os traballos dirixidos e expostos nas clases prácticas	30	CB1 CG1 CE33 CT1 CB2 CG2 CE34 CT2 CB3 CG3 CE35 CT3 CB4 CG4 CT5 CB5 CG5 CT6 CG6 CT7 CG7 CT8 CG8 CT10 CG9 CT11 CG11 CT13 CG12 CT16 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación da páxina Web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Baroody, A., **El pensamiento matemático de los niños**, 1, Visor/MEC, 1988

Dickson, L. et al., **El aprendizaje de las Matemáticas.**, 1, Labor, 1991

Labinowicz, E., **Introducción a Piaget**, 1, Fondo educativo interamericano, 1980

Resnik, L. y Ford, W., **La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos.**, 1, Paidós-MEC, 1990

Bibliografía Complementaria

Alsina, C. y otros, **Invitación a la geometría**, 1, Síntesis, 1987

Bartolini Bussi, M., **Lo espacio, l'ordine, la misura**, 1, Juvenilla, 1992

Beard, R. M., **Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores.**, 1, Kapelus, 1979

Cascallana, M.T., **niciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos.**, 1, Santillana, 1988

Guibert, A., **Actividades geométricas para Educaión Infantil**, 1, Narcea, 1993

Lovell, S., **El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños.**, 1, Morata, 1977

Maza, C., **Conceptos y numeración en la Educación Infantil**, 1, Síntesis, 1989

Orton A., **Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula.**, 1, Morata/MEC, 1990

Piaget, J. y Szeminska, A., **Génesis del número en el niño**, 1, Guadalupe, 1975

Rico, L., **Conocimiento numérico y formación del profesorado.**, 1, Servicio de publicaciones, Universidad de Granada, 1995

Skemp, R., **Psicología del aprendizaje de las matemáticas**, 1, Morata, 1980

Recomendacións

Outros comentarios

1. A asistencia ás clases teóricas e prácticas resulta imprescindible para comprender os contidos e procedementos da materia. Nas primeiras clases explícanse as liñas xerais do curso.
 2. En caso de non poder asistir, sería conveniente poñerse en contacto co profesor a través das tutorías.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Coñecemento do medio natural**

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	O05G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Bioloxía vexetal e ciencias do solo			
Coordinador/a	Seijo Coello, María del Carmen			
Profesorado	Seijo Coello, María del Carmen			
Correo-e	mcoello@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Coñecemento do medio natural comprende o estudo dos aspectos fundamentais do contorno natural onde se vai desenvolver o labor educativo dos mestres e mestras. Pretende crear unha base formativa para que os estudantes poidan desenvolver o seu labor educativo na Educación Infantil.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma

CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Promover o interese dos docentes sobre o medio natural, aprofundar no seu coñecemento e favorecer que fomenten o interese polo contorno natural na primeira infancia	CG3 CG4 CG9	CE40	CT7 CT12 CT19 CT22
Coñecer os fundamentos do currículo desta etapa relacionados co medio natural e social	CG1 CG5 CG8 CG10	CE33	CT13 CT14
Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible e con aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre xeosfera e biosfera.	CG1 CG12	CE33 CE36 CE40	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT19 CT21 CT22
Desenvolver as competencias de autoinformación e traballo cooperativo.	CG2 CG5 CG7 CG11 CG12	CE40	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos

Tema	
Introdución ao coñecemento do medio natural	Enfoque sistémico e interdisciplinar dos estudos do medio natural. A paisaxe como punto de partida.
Principios de Ecoloxía	Visión dinámica dos cambios acontecidos no espazo e no tempo nos ecosistemas. Biosfera e as súas interaccións Xeosfera e as súas interaccións O solo como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres.
As capas fluídas da atmosfera	Atmosfera e hidrosfera
Desenvolvemento sostible	Medio e desenvolvemento sostible

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo	4	6	10
Estudo de casos	4	12	16
Traballo tutelado	15	22.5	37.5
Resolución de problemas de forma autónoma	1	6	7

Seminario	4	6	10
Lección maxistral	22.5	45	67.5
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Traballo	0.5	0	0.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo	Técnicas grupales participativas que consisten no estudo do entorno natural de Ourense e a elaboración en grupo dunha UD para nenos de ed. infantil
Estudo de casos	Traballos dirixidos polo profesor que consisten en actividades en grupo que fomentará a capacidade de observación e análise.
Traballo tutelado	Traballos dirixidos pola profesora Elaboración de material docente para nenos de Educación Infantil relacionado coa materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula e se realizan de forma autónoma polo estudante apoiado en ferramentas informáticas
Seminario	Actividade en grupos que contempla a análise das actividades que se propoñen relacionadas co medio natural e dirixidas a nenos de educación infantil
Lección maxistral	Presentación por parte do profesor dos contidos incluídos no temario

Avaliadas mediante probas de resposta curta ou tipo test.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada terá lugar no desenvolvemento da propia sesión maxistral. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Saídas de estudo	A atención personalizada terá lugar durante a saída de forma individual ou en pequeno grupo.
Estudo de casos	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Traballo tutelado	A atención personalizada terá lugar na aula. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin.
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Seminario	En horario de titoría ou en aula para coordinar as actividades do grupo, asesoramento ou establecer mecanismos de actuación que solventen os inconvenientes das actividades.

Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Resolución de problemas e/ou exercicios	Será anterior a realización da proba en pequeno grupo ou individual ou mesma durante a súa realización de xeito individual
Traballo	A atención personalizada terá lugar segundo as necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En titorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas.
Observación sistemática	A atención personalizada será individual

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	De resposta múltiple e verdadeiro ou falso	20	CG1 CE33 CT1 CE36 CT2 CE40 CT3 CT6 CT7

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia	40	CG1	CE33 CE36 CE40	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7
Traballo	Memoria das prácticas de laboratorio, seminarios de elaboración de material docente	20	CG2 CG5 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12		CT4 CT5 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno	20	CG1 CG2 CG5 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12	CE33 CE36 CE40	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O estudante debe superar como mínimo o 50% da cualificación en cada un dos apartados avaliados. Os alumnos non asistentes deberán xustificar debidamente a causa pola que non poden asistir á docencia presencial. O sistema de cualificación será o mesmo que os dos alumnos presenciais en canto á porcentaxe de cada proba. O apartado de presencialidade deberase suplir con traballo autónomo do alumno. Na segunda convocatoria e posteriores manterase o sistema de cualificación proposto.

Exames: consultar páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FREEMAN et al., **Fundamentos de Biología**, 5, Pearson, 2014

UNESCO, **Educación para el desarrollo sostenible: libro de consulta**, 4, UNESCO, 2012

SAEZ PADILLA et al., **Actividades en el medio natural**, 1, Huelva, 2012

Bibliografía Complementaria

AUDESIRK T., **Biología: la vida en la tierra**, 8, Prenrtice Hall Mexico, 2008

ROMAN et al., **A natureza dos rios e ribeiras de Galicia.**, 1, Ir Indo, 2003

CAPEL MOLINA et al, **El clima de la Península Ibérica**, 1, Ariel, 2000

FERNANDEZ DOMINGUEZ C., **Coida o teu planeta**, 1, Nova Galicia Edicións, 2005

IGLESIAS CUETO A., **Actividades en la naturaleza**, 1, Inde Publicaciones, 2005

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Ourense**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Pontevedra**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de Lugo**, 1, A Nosa Terra, 2003

LEIRO A., **Espazos naturais: provincia de A Coruña**, 1, A Nosa Terra, 2003

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe das ciencias da natureza/O05G110V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e deontoloxía profesional**

Materia	Ética e deontoloxía profesional			
Código	O05G110V01902			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Álvarez García, David			
Profesorado	Álvarez García, David			
Correo-e	davidalvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Ética e deontoloxía profesional tenta ofrecer aos alumnos e alumnas os elementos instrumentais e conceptuais básicos para o achegamento á Ética. Proporcionarlle aos alumnos e alumnas os conceptos fundamentais para a comprensión de textos relacionados coa Ética. Analizar, sintetizar e valorar criticamente as diferentes teorías da Ética propostas no programa e a posibilidade de aplicalas á realidade actual da sociedade e do ámbito educativo. Motivar ao alumnado sobre a importancia que a formación ética poida desempeñar no seu traballo profesional e na formación da súa personalidade.			

Competencias

Código				
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia			
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico			
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.			
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.			
CT1	Capacidade de análise e síntese			
CT3	Comunicación oral e escrita			
CT6	Capacidade de xestión da información			
CT7	Resolución de problemas			
CT8	Toma de decisións			
CT9	Traballo en equipo			
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade			
CT13	Razoamento crítico			
CT14	Compromiso ético			
CT15	Aprendizaxe autónoma			
CT17	Creatividade			
CT18	Lideranza			
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes			
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor			
CT21	Motivación pola calidade			
CT22	Sensibilidade por temas ambientais			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos de 0-3 e 0-6.		CT1
Saber promover a adquisición de hábitos en relación coa autonomía, a liberdade, a aceptación das normas e dos lindes.	CG5	CE5
Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	CG3 CG4	CE5 CE6 CE12

Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan a educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostible.	CT1 CT14
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as creencias e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	CT12 CT13 CT19
Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	CT1 CT6 CT13 CT14 CT15
Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.	CT1 CT6 CT8 CT15
Habilidade básica para defender en público as súas opinións	CT3 CT17 CT18 CT20
Saber distinguir moral e ética, e coñecer os rasgos formais básicos do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta normativa universalizable e as principais directrices metodolóxicas seguidas na resolución de controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan á sociedade do noso tempo.	CT1 CT6 CT7 CT13 CT15
Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico e para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.	CT1 CT13 CT14
Capacidade para afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e considerarlos un reto para a súa propia forma de pensar.	CT13 CT14 CT22
Capacidade para recoñecer a relevancia e utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.	CT14 CT21
Capacidade de consolidar unha identidade docente ética, comprometida coa súa rresponsabilidade social no contexto educativo.	CT14
Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados á tarefa educativa.	CT7 CT9 CT14 CT18
Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	CT13 CT14
Contribuir á promoción das melloras prácticas da profesión educativa.	CT14

Contidos

Tema	
I.- Introducción: a formación moral e o eido educativo.	1.- Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2.- Modelos de educación moral.
II.- Ética e moral: aproximación conceptual.	3.- A moral: bases socio-antropolóxicas da moral. 4.- A Ética: teorías e problemas de fundamentación.
III.- Razóns éticas, razóns para a Ética.	5.- A Ética e os seus lindes. 6.- Deontoloxismo vs. Teleoloxismo. Teorías éticas contemporáneas.
IV.- A Ética Aplicada e a Xustiza Educativa	7.- Introducción ás Éticas aplicadas. 8.- Principios morais e de Xustiza na comunidade escolar: casos prácticos.
V.- Ética, educación e Dereitos Humanos.	9.- Ética da diferenza, do coidado e da dependencia. 10.- Ética e lexitimidade democrática. 11.- A xustiza educativa: ética, cidadanía e desenvolvemento.
VI.- Ética e deontoloxía profesional.	12.- Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13.- Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc..

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	5	25	30
Estudo previo	5	5	10

Lección maxistral	20	25	45
Seminario	10	0	10
Traballo tutelado	6	32	38
Estudo de casos	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Presentación e exposicións dos traballos desenvolvidos individualmente e/ou en grupo
Estudo previo	Repaso e estudo das nocións introducidas nas sesións teóricas e seminarios. Lectura e recensión crítica de materiais propostos para a aprendizaxe
Lección maxistral	Método expositivo. Lección maxistral dos contidos teóricos da materia.
Seminario	Resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumno/a no proceso de aprendizaxe, e apoio na elaboración dos traballos individuais e/ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo sobre algún aspecto do temario titorizados polo profesor/a.
Estudo de casos	Plantexamento e resolución de supostos prácticos que, individualmente e/ou en grupo, deberá desenvolver o alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Presentación	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.
Seminario	Titorías en grupo e/ou individuais para a resolución de dúbidas que se lle presenten ao alumnado no proceso de aprendizaxe e na elaboración de traballos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Participación en clase, presentación, discusión e exposición dos traballos elaborados individualmente e/ou en grupo	30	CT1 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15
Estudo de casos	Estudo, análise e debate sobre casos prácticos vencellados ao temario da materia	40	CT1 CT3 CT6 CT13 CT15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame da materia sobre cuestións de relación de contidos e razonamento.	30	CT1 CT3 CT13 CT15 CT19

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado presencial e non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

Segunda convocatoria: de non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto da avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: o alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á titorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos (50%) e un traballo de elaboración individual a determinar co profesor (50%).

As cualificacións obtidas nos apartados estudo de casos e análise de situacións e presentacións e exposicións dos traballos manteranse para aqueles alumnos que na convocatoria de xuño non superen a proba de resposta longa e de desenvolvemento.

As datas oficiais dos exames poden consultar na web da Facultade, no apartado Organización Académica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ETXEBERRIA, X.: **Temas básicos de Ética**, 3ª, Desclée, 2005

GUTTMAN, Amy, **La educación democrática**, 1ª, Paidós, 2001

GORDILLO, Mª Victoria.: **Desarrollo moral y educación.**, 1ª, EUMSA, 1992

BLACKBURN, Simon.: **Sobre la bondad**, 1ª, Paidós, 2002

MORATALLA, A. Domingo.: **Ética para educadores.**, 1ª, PPC, 2008

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

As cualificacións obtidas nos apartados estudo de casos e análise de situacións e presentacións e exposicións dos traballos manteranse para aqueles alumnos que na convocatoria de xuño non superen a proba de resposta longa e de desenvolvemento.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Necesidades educativas especiales asociadas á discapacidade intelectual**

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G110V01903			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a intervención educativa dos alumnos con discapacidade intelectual. As principais achegas teóricas sobre a discapacidade intelectual, como intervir e investigar nos aspectos referidos a alumnos con discapacidade intelectual.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT15	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	CB1	CG1	CE8	CT2
	CB2	CG2	CE9	CT7
	CB3	CG3	CE12	CT8
	CB4		CE21	
	CB5		CE22	
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	CB1	CG2	CE5	CT1
	CB2	CG3	CE6	CT2
	CB3	CG5	CE9	CT7
	CB4		CE13	CT8
	CB5		CE19	CT9
			CE21	CT13
			CE22	
			CE23	
			CE28	
			CE29	
			CE30	
			CE31	
			CE32	
			CE59	
			CE60	
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1	CG2	CE19	CT1
	CB2	CG8	CE22	CT13
	CB3	CG12	CE28	
	CB4		CE40	
	CB5			

Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG5	CE8 CE9 CE63 CE64 CE65 CE66	CT8
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE19 CE21 CE30	CT1 CT2 CT8 CT9
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE63 CE64 CE65 CE66	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15
Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG9	CE28 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15
Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3	CE5 CE8 CE9 CE12 CE21 CE28 CE30	CT2 CT7 CT9 CT12 CT15

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Aproximación histórica á definición de discapacidade intelectual. Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe nos alumnos con discapacidade intelectual.	Diagnóstico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantes con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual As necesidades de apoio da as persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio. Características educativas dos alumnos con discapacidade intelectual. Modelos históricos e actuais en educación especial.
Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Boas prácticas na educación de alumnos con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	16	40	56
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	5	26	31
Informe de prácticas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A profesora explica todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Traballo tutelado	A profesora dirixe e coordina os traballos de cada tema sobre os que sexa necesario realizar. Ao terminar cada traballo ,será corrixido pola profesora.
Actividades introdutorias	Explicanse as características, competencias e obxectivos da materia. Explicaranse as normas de funcionamento da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A profesora resolverá as dúbidas plantexadas na aula durante a realización das actividades propostas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas				
Traballo tutelado	O alumnado debe resolver as tarefas de aula propostas pola profesora.	10	CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG5	CG1 CG2 CG3 CG5	CE5 CE6 CE8 CE9 CE12 CE13 CE19 CE21 CE22 CE23 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15	
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple. acertos menos erros divididos entre tres, multiplicado por 10 e dividido polo número total de preguntas.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG9	CE5 CE6 CE8	CT12	
Traballo	De cada tema desenvolverase un traballo ou caso práctico que será realizado na aula, baixo a dirección e supervisión da profesora.	40		CG1 CG2 CG3 CG5	CE5 CE6 CE8 CE9 CE12 CE19 CE21 CE22 CE23 CE28 CE29 CE30 CE31 CE32 CE59 CE60 CE63 CE64 CE65 CE66	CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT15	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao final realizarase unha proba tipo test.

Os traballos serán entregados ao final da práctica.

Os alumnos/as que non acudan regularmente a clase deberán entregar os traballos na data oficial de exame e realizarán a proba final.

Para poder superar as competencias da materia é necesario ter aprobada cada unha das partes de xeito independente (exame e prácticas).

As competencias non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Pódese consultar día/hora/lugar do exame na páxina web da Facultade (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Asociación americana de discapacidades intelectuais e do desenvolvemento, **discapacidad Intelectual**, 2011,

Bibliografía Complementaria

Molina y Deaño, M, **El fracaso en el aprendizaje escolarII: un enfoque cognitivo**, 2001,

American Psychiatric association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales**, 1998,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Código	O05G110V01904			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe en lectura, escritura e cálculo en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Identificar e prever as dificultades de aprendizaxe na lectura, a escritura e o cálculo.	CB1 CB2 CB3 CB4	CG2 CG3	CE7 CE22	CT2 CT7
Informalas e colaborar no seu tratamento.	CB2 CB3	CG2 CG3	CE8 CE21	CT3 CT9
Deseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas para a mellora da lectura, escritura e cálculo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE7 CE9 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50	CT2 CT3 CT7 CT9

Contidos

Tema	
Marco teórico-conceptual das dificultades de aprendizaxe na lectura, escritura e cálculo.	Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.
As dificultades de aprendizaxe nos ámbitos de lectura, escritura e cálculo.	Dificultades de aprendizaxe en lectura. Dificultades de aprendizaxe en escritura. Dificultades de aprendizaxe en cálculo.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades psicoeducativas en lectura escritura e cálculo.	Avaliación dos procesos lectores. Avaliación dos procesos escritores. Avaliación dos procesos de cálculo.
Procedementos de intervención no contexto das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	Intervención en dificultades lectoras. Intervención en dificultades escritoras. Intervención en dificultades de cálculo e resolución de problemas.
Métodos e procedementos de investigación nos ámbitos da lectura, escritura e cálculo e as súas dificultades.	Investigación en lectura. Investigación en escritura. Investigación en cálculo e resolución de problemas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	5.5	13
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	30	45
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos principais núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	Realización de diversas actividades propostas polos docentes en función de cada un dos temas da materia.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Descrición, identificación, prevención e intervención dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado poderá consultar directamente ao profesor/a na aula calquera tipo de dúbida durante a realización das actividades propostas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.
Probas	Descrición
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	Entrega das diversas actividades propostas polos profesores en relación aos contidos da materia.	10	CB2 CB3	CG2 CG3	CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50	CT2 CT3 CT7 CT9
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización e defensa dun informe acerca da identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50	CT2 CT3 CT7 CT9
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva de opción múltiple acerca dos diversos contidos da materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3	CE7 CE8 CE9 CE21 CE22 CE28 CE34 CE42 CE43 CE47 CE50	CT2 CT3 CT7 CT9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non acudan regularmente ás clases deberán entregar os proxectos na data límite correspondente á do exame oficial que figura na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación. Así mesmo, tanto para o alumnado asistente como non asistente para superar a materia será obrigatorio superar, coa metade da puntuación máxima a alcanzar en cada caso, as metodoloxías de avaliación especificadas.

Os estudantes que non adquiren as competencias da materia, terán unha segunda oportunidade en xullo na data establecida e publicada na Web da Facultade de Ciencias da Educación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, **DSM-V-TR. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Washington: American Psychiatric Association. (Versión castellana, 215. DSM-V-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos me**, Panamericana, 2014

Cuetos, F., **Psicología de la lectura**, Wolters Kluwer, 2008

Cuetos, F., **Psicología de la escritura**, Wolters Kluwer, 2009

Cuetos, F., **PROLEC-R batería de evaluación de los procesos lectores**, TEA, 2007

Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E., **PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.)**, TEA, 2004

Deaño M, **Cómo prevenir las dificultades de cálculo**, Aljibe, 2000

Bibliografía Complementaria

Deaño M, **Mejora en el aprendizaje del cálculo en alumnos con debilidad cognitiva.**, Revista Portuguesa de Pedagogía, 39(2), 365-389, 2005

Deaño M y Rodríguez-Moscoso, Y., **Fundamentación teórica del Programa de Rehabilitación y Enriquecimiento PASS-Matemático (PREP-M)**, Educación-Desarrollo y Diversidad, 2002

Deaño, M. y Tellado, F, **Instrucción basada en los procesos PASS.**, En A. Barca (Coord.), Motivación y Aprendizaje en Contextos Educativos (pp. 369- 398, En A. Barca (Coord.), Motivación y Aprendizaje en, 2009

Deaño, M., Alfonso, S. y Tellado, F, **El D.N.: CAS. Un enfoque de evaluación, un instrumento de diagnóstico y un instrumento para el diseño de la intervención psicopedagógica. Comunicación presentada al IX Congreso Internacional Galego-Po**, 2007

- Deaño, M., Tellado, F., Iglesias-Sarmiento, V., Alfonso, S., Gayo, E. y Conde, A, **Contribuciones inclusivas y diferenciales para el aprendizaje matemático. Simposium presentado al VI Congreso Internacional de Psicología y Educación y III Congreso Nacional de Psicología y Educación.**, 2011
- Arbones, B, **Detección, Prevención y Tratamiento de dificultades del aprendizaje. Cómo descubrir, tratar y prevenir los problemas en la escuela**, 1º, Ideas propias, 2005
- Besumán, M. P, **Cartilla escolar grafológica.**, Besman Educación Infantil, D.L., 2006
- Borregón, S, **E. LECTOES: enseñanza de la lectoescritura por método fonético: prevención y tratamiento de la dislexia: manual para padres y educadores**, CEPE, 2008
- Defior, S., **Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo**, Aljibe, 2007
- Escoriza, J. (coord.), **Tratamiento educativo de los trastornos de la lengua escrita**, Publicacions i Edicions de la Universitat de Barce, 2005
- Fuchs, L. S. y Fuchs, D, **Introduction to response to intervention: What, why, and how valid is it?**, Reading Research Quarterly,, 2006
- Galve, J. L, **Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura**, EOS, 2007
- Galve, J. L., Trallero, M. y Dioses, A. S, **Fundamentos para la intervención en el aprendizaje de la ortografía: ortoleco: programa de desarrollo de la ortografía.**, CEPE, 2008
- García Madruga, J. A, **Lectura y conocimiento.**, PAIDOS, 2006
- Garrido, M., **La lectura y el modelo PASS: perfiles lectores e intervención educativ**, . Educación, Desarrollo y Diversidad,10(1), 25-50, 2007
- Gispert, D. y Ribas, L., **Alumnado con dificultades en el aprendizaje de la lectura.**, Graó, 2010
- González, M. J, **Prevención de las dificultades de aprendizaje.**, Pirámide, 2012
- González, M. J. y Martín, I, **Intervención temprana de la lectoescritura en sujetos con dificultades de aprendizaje**, Revista Latinoamericana de Psicología, 43 (1), 35-, 2011
- Iglesias-Sarmiento, V. (2004, **Dificultades selectivas de aprendizaje en procesamiento numérico y cálculo**, Revista de Educación, Desarrollo y Diversidad, 7(1,
- Iglesias-Sarmiento, V., **Dificultades de aprendizaje en el dominio aritmético y en el procesamiento cognitivo subyacente**, Ann Arbor, MI: ProQuest LLC/ UMI Dissertation Pub, 2009

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Necesidades educativas especiales asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	O05G110V01905			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklora.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT15	Aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informálas e colaborar no seu tratamento e investigación.	CG1 CG2 CG5 CG6	CE7 CE8 CE9 CE22 CE43 CE45 CE48 CE49 CE53 CE54 CE57	CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	CG1 CG6 CG11	CE8 CE43 CE44 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16
Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	CG1 CG3 CG5 CG6 CG11	CE8 CE9 CE21 CE22 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CE54 CE65	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral	Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.
As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral	Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.
Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades	Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbales. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz.
Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Contextualización. Investigación previa. Novas tendencias. Aplicación prácticas no contexto educativo.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	27.5	35
Traballo tutelado	8	30	38
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Traballo	2.5	5	7.5
Estudo de casos	2.5	5	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Actividades tuteladas: Resolución de tarefas, debates, elaboración de traballos, seminarios, etc.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación da temática
Traballo tutelado	Traballos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	30	CG1 CG2 CG6	CE9 CE45 CE46 CE49 CE53 CE54 CE57	CT2 CT3 CT6 CT7 CT15
Traballo	Traballo práctico de aula ao redor dos contidos da materia	20	CG1 CG3 CG6 CG11	CE7 CE9 CE21 CE22 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16
Estudo de casos	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia.	50	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG11	CE7 CE8 CE21 CE41 CE43 CE44 CE48 CE49 CE54	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames". Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte. Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos e estudos de caso/resolución de problemas). En caso de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. O alumnado non asistente será avaliado a través dunha proba teórico-práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alegre, J.R. y Pérez, M., **Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención.**, Lebón, 2008
 Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos.**, Octaedro, 2009
 Diéguez-Vide, F. y Peña-Casanova, J., **Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística.**, Panamericana, 2012
 Peña, J., **Manual de logopedia.**, Masson, 2003

Bibliografía Complementaria

Acosta, V. y Moreno, A., **Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje.**, Masson, 1999
 Bustos, I., **Trastornos de la voz en edad escolar.**, Aljibe, 2000
 Del Río, M.J. y Torres, V., **Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo.**, Pearson, 2006

González, J.N., **Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos.**, Panamericana, 2003

Mendoza, E., **Trastorno específico del lenguaje.**, Pirámide, 2001

Narbona, J.y Chevie-Muller, C, **El Lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastorno**, Masson, 2001

Perelló, J., **Trastornos del habla.**, Masson, 1990

Puyuelo, M., **Casos clínicos de logopedia.**, Masson, 1997

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Obradoiro de creatividade artística**

Materia	Obradoiro de creatividade artística			
Código	O05G110V01906			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martín Gulias, Néstor			
Profesorado	Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	martingulias@uvigo.es			
Web	http://estudio-de-creatividad.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	<p>A importancia da creatividade artística no contexto da educación, da arte, da cultura e da sociedade contemporáneas resulta indiscutible por canto a transformación e a diversidade dos patróns culturais están estreitamente vinculados co potencial da imaxinación construtora e da carga emotiva da obra de arte, co desenvolvemento dun pensamento orixinal e innovador e cunha forma de actuar diverxente que orienta e promove o desenvolvemento de obras artísticas novas e orixinais.</p> <p>Co taller da creatividade o alumno estuda os patróns estéticos subxacentes na contorna servíndose da investigación na plástica e promovendo desta forma unha educación máis integral, unha concepción máis aberta e diverxente, un novo modelo idealista que xera descubrimentos co estudo das distintas técnicas artísticas e crea desta forma novas obras baixo unha concepción didáctica na que se potencia a sensibilidade respecto á contorna artística-plástico e a formación estética.</p>			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo

CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
CE57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
CE58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT5	Coñecemento de informática
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar as diferentes estruturas organizativas do deporte				
Identificar as diferentes estruturas organizativas do deporte				
Desenvolver a capacidade para coñecer os procesos da creación e da produción artística.	CB1	CG1	CE2	CT1
Capacitar aos alumnos no coñecemento dos modos de investigación nas artes.	CB2	CG7	CE4	CT2
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e os procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	CB3		CE5	CT5
	CB4		CE7	CT7
	CB5		CE9	CT8
			CE10	CT9
			CE11	CT13
			CE25	CT15
			CE55	CT16
			CE57	CT17
			CE62	CT21
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.	CB1	CG2	CE41	CT1
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	CB2	CG7	CE57	CT2
	CB3		CE59	CT7
	CB5		CE60	CT13
			CE62	CT15
			CE63	CT20
			CE65	
			CE66	
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.	CB1	CG7	CE23	CT1
	CB3		CE41	CT7
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	CB4		CE57	CT8
	CB5		CE58	CT9
			CE61	CT16
				CT17

Capacidade para elaborar un anteprojecto que se poida concretar logo nun proxecto na aula.	CB1	CG11	CE12	CT1
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.	CB2		CE34	CT5
	CB3		CE53	CT7
	CB4		CE57	CT8
	CB5		CE59	CT9
			CE62	CT13
			CE63	CT17
				CT21
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG7	CE29	CT7
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolalo a ámbitos das artes.	CB3	CG11	CE34	CT8
	CB4		CE41	CT11
			CE55	CT12
			CE56	CT13
			CE62	CT15
			CE64	CT17
				CT19
				CT21

Contidos

Tema	
A creatividade e a análise das formas	<p>A investigación e a creatividade dirixida a repertorios artísticos e orientadas á educación infantil.</p> <p>A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística.</p> <p>Metodoloxías para xerar obras creativas, orixinais e estéticas.</p> <p>Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel.</p> <p>A creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte.</p> <p>A imaxinación nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais.</p> <p>A investigación e a creatividade dirixida.</p> <p>A incorporación do xogo na creatividade.</p>
Modelos de investigación e de creatividade	<p>Procedemento para o desenvolvemento de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais.</p> <p>Ensinar a utilizar a creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte.</p> <p>Modelos de investigación e de creatividade.</p> <p>Elaboración artística e didáctica para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva.</p> <p>Técnicas para xerar e avaliar ideas.</p> <p>Interpretación didáctica de obras artísticas na historia.</p> <p>Soporte teórico práctico e coñecemento da técnica.</p> <p>Modos de potenciar o pensamento diverxente e creativo.</p> <p>Estudos creativos do debuxo e cor dende a didáctica.</p> <p>Psicoloxía da creatividade e factores relacionados: o humor, a felicidade, a depresión, o medo, trastornos, etc.</p> <p>Creatividade artística versus científica.</p> <p>ideas e teorías da creatividade innata.</p>

Investigación e creación na obra de arte

Desenvolvemento de mecanismos de produción de ideas, conceptos, de descubrimentos novos, orixinais e útiles.
Estudo da inventiva e a súa relación coa didáctica das artes.
Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa.
Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece.
Investigación, creación e innovación.
As técnicas para o desenvolvemento da orixinalidade na obra de arte: principio de adaptabilidade e posibilidades de realización concreta.
Traballo de produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos.
Estudo da inventiva e didáctica nas nas Artes.
Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa.
Optimización dos procesos creativos, estudo da calidade da obra respecto á novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación.
A creatividade dende unha perspectiva cultural e social.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	15	30	45
Traballo tutelado	12	32	44
Prácticas externas	1	2	3
Estudo previo	1	1	2
Lección maxistral	16	16	32
Traballo	5	5	10
Observación sistemática	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller.
Traballo tutelado	Guía de traballos de arte e saber ver no pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica tras a explicación en clase de pautas de realización. Titorización da realización nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica titorizada das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel.
Prácticas externas	Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior.
Estudo previo	Utilizar a realización de esbozos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Lección maxistral	Traballo didáctico e leccións maxistras acerca da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas nas Artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Atención personalizada
Traballo tutelado	Atención personalizada
Prácticas externas	Atención personalizada
Estudo previo	Atención personalizada
Lección maxistral	Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Obradoiro No taller de creatividade buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan a os alumnos e a colectividade. Un dos principios básicos que se van a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levarán a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE12 CE29 CE41 CE55 CE59 CE63 CE64 CT2 CT9 CT16 CT21
Traballo tutelado Como principais obxectivos no taller de creatividade buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde el enxeño, a capacidade de atopar solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outro novos pero sempre seguindo directrices orientativas.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE12 CE25 CE29 CE59 CE62 CT1 CT2 CT7 CT13 CT15 CT16 CT20
Prácticas externas O alumnado debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumnado vaise identificar co traballo nunha maior liberdade mediante a arte do descubrimento. O profesor guiarao na súa investigación dunha maneira formal. Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE12 CE61 CT2 CT9 CT17
Estudo previo Buscamos xerar dunha forma rápida métodos de innovar de forma positiva, resolver problemas artísticos desde o descubrimento, desde un pensamento distinto, diverxente, lateral pero fundamentado. O alumno antes de acometer unha obra deberá entender os seus obxectivos, cualificalos mediante esquemas. Partirá da base de que aínda sen atopar unha solución xerará uns principios dos estudos previos dos que poida deducir algo.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE34 CE55 CT1 CT7 CT15 CT16
Lección maxistral Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e a maneira de atopar vías de solución e pautas para xerar a expresión plástica. Como principios daremos suxestións para atopar solucións, pautas e medios que finalicen coa solución. En canto as regras que imos seguir, podemos enumerar: separar os elementos cos que se van á traballar, xerar figuras esquemáticas, táboas, mapas etc.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG7 CE12 CE41 CE61 CE62 CE63 CE64 CT5 CT8 CT13 CT16 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que non asistisen a clase regularmente están obrigados a entregar todos os traballos pendentes ou non entregados do curso para poder superar a materia. Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Os alumnos que non superen as competencias poden facelo na convocatoria de xullo.

As datas dos exames están establecidas na Web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GARDNER, H., **Mentes creativas: unha anatomía da creatividade.**, Paidós, 1998.

DUBORGEL, Bruno., **O Debuxo do Neno. Estructuras e Símbolos.**, Paidós Ibérica S.A., 1981.

ESPRIÚ, R., **O neno e a creatividade.**, Trillas. Eduforma., 2005

FREINET, Élise., **Debuxos e Pinturas de Nenos.**, 6ª edición., Laia S.A., 1982

REYNOLD BEAN., **Como desenvolver a creatividade nos nenos**, Debate, 1993

Bibliografía Complementaria

GILBER, Michel, **O Ensino do Debuxo na Escola Primaria e Secundaria**, Paidós, 1974

TRILLO TORIJA, M., **Iniciación ao Debuxo na Escola**, Afrodisio Aguado S.A., 1964

WIDLOCHER, D., **Os Debuxos dos Nenos**, Herder, 1980

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Didáctica da expresión plástica e visual/O05G110V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía para mestres**

Materia	Xeografía para mestres			
Código	O05G110V01907			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Pazo Labrador, Alberto José			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Trátase de que o alumnado adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarios para ter unha visión xeográfica dos procesos naturais e humanos. Trátase tamén de que o alumnado desenvolva as súas capacidades de análises e de sínteses e o razoamento espacial, útiles para a súa formación profesional.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
CE39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
CE40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.

CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Adquirir coñecementos e comprensión dunha área relevante do currículo de Educación Infantil	CB1	CG1	CE24	CT1 CT3 CT13 CT14 CT21 CT22
Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes	CB2	CG1 CG11	CE13 CE36 CE40	CT1 CT2 CT3 CT8 CT9 CT17
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	CB1 CB4 CB5	CG11	CE13 CE24 CE36 CE40 CE41 CE44	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT13 CT22
Elaborar e avaliar recursos para o ensino e a aprendizaxe xeográficos	CB2 CB4	CG2 CG3 CG11	CE13 CE36 CE39 CE40	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT17 CT21
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CB2 CB4	CG7 CG11	CE29 CE36 CE40	CT2 CT3 CT5 CT8 CT9 CT17
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	CB3	CG5 CG11	CE13 CE44	CT1 CT2 CT3 CT6 CT17
Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil	CB2 CB4	CG7	CE34 CE41	CT5 CT6 CT9 CT15 CT16 CT17

Contidos

Tema

1. BLOQUE 1: Situación e representación espacial	Como é a Terra? Como a representamos? A necesidade de saber ler e interpretar mapas
2. BLOQUE 2. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	O sistema natural e os seus compoñentes. Os fundamentos xeográficos da diversidade de paisaxes naturais
3. BLOQUE 3. As consecuencias xeográficas da acción humana	Cantos somos e como nos distribuímos? Como nos organizamos? Como funciona o sistema global?

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	22.5	45
Traballo tutelado	9	21	30
Estudo previo	5	10	15
Resolución de problemas	9	21	30
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	13	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Traballo tutelado	Realización, en grupo, dun comentario exhaustivo dunha folla do Mapa Topográfico
Estudo previo	Lectura e análise do material proporcionado previamente polo profesor
Resolución de problemas	Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto; análise e realización de recursos; deseño de programacións

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe, mediante sesións presenciais no despacho, consultas a través do correo electrónico, etc.
Estudo previo	Resolución de dúbidas que expoña o material proporcionado ao alumno
Resolución de problemas	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe, mediante sesións presenciais no despacho, consultas a través do correo electrónico, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Presentación do traballo realizado acorde ás pautas propostas. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil	15	CB1 CG2 CE29 CT1 CB3 CG3 CE36 CT2 CB4 CG11 CE39 CT3 CE41 CT6 CT7 CT9 CT13

Estudo previo	Asistencia e participación en clase Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Adquirir coñecementos e comprensión dunha área relevante do currículo de Educación Infantil - Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Ampliar a formación cultural	5	CB1 CB3 CB4	CG11	CE24 CE29 CE36 CE41	CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15
Resolución de problemas	Presentación dos traballos realizados na aula (comentarios, reflexións, análises). Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Elaborar e avaliar recursos para o ensino e a aprendizaxe xeográficos - Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil - Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	10	CB1 CB3 CB4	CG11	CE24 CE29 CE36 CE41	CT1 CT2 CT3 CT6 CT9 CT13 CT15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Adquirir coñecementos e comprensión dunha área relevante do currículo de Educación Infantil - Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Ampliar a formación cultural	35	CB1 CB2 CB4 CB5	CG1	CE36 CE37 CE41 CE44	CT1 CT2 CT3 CT8 CT13 CT22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Tres probas prácticas sobre aspectos tratados no temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Elaborar e avaliar recursos para o ensino e a aprendizaxe xeográficos - Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes	35	CB1 CB3 CB4	CG11	CE13 CE34 CE36	CT1 CT3 CT7 CT8 CT13

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas teóricas e prácticas, os traballos de aula, tutelado e demais actividades serán *liberatorias. No exame final (oficial) faranse as partes que queden pendentes, no seu caso. En caso de non asistir e non realizar as actividades, ou non realizar as probas correspondentes, faranse todas no exame final (oficial). Para obter un aprobado na cualificación final é CONDICIÓN NECESARIA superar as probas teóricas e prácticas. A realización das demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. Da mesma maneira, o aprobado da parte teórico-práctica non bastará para o aprobado final sen a realización e superación das demais actividades.

As probas teóricas e prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Os contidos teórico-prácticos de cada proba serán os seguintes: na primeira, os do bloque 1; na segunda, os do bloque 2; na terceira, os do bloque 3.

As probas parciais teórico-prácticas só se poderán presentar aqueles alumnos que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes.

Na segunda convocatoria, xullo, e demais convocatorias extraordinarias, deberá facerse un exame global da materia. Non se conservarán as notas de eventuais partes aprobadas. Soamente conservaranse, en caso de realizarse na aula, as cualificacións das actividades das clases *B. De non realizar estas actividades, deberán realizarse nese exame.

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo que se estableza na guía docente). As mesmas condicións de avaliación xerais rexen para aqueles alumnos que, por algunha razón, non poidan asistir regularmente a clase.

As datas dos exames pódense consultar na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, **Geografía General I. Geografía Física**, UNED, 2013

AGUILERA ARILLA, M.J., **Geografía General II. Geografía Humana**, UNED, 2014

ALONSO, J. y otros, **Geografía. Curso de Acceso**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000

BIELZA DE ORY, V. (ed.), **Geografía General**, 3ª ed., Taurus, 1993

PAZO LABRADOR, A.J., **Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007

TROITINO TORRALBA, N.L., **Geografía General**, Centro de Estudios Financieros, 2011

Bibliografía Complementaria

ALBET, A. y BENEJAM, P., **Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global**, ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens, 2000

PLANS, P., **Geografía Física, Geografía Humana.**, EUNSA, 1993

ROMERO, J. (coord.), **Geografía Humana**, Ariel, 2004

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), **Geografía Humana**, Cátedra, 1992

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, **Geografía Física**, Cátedra, 1992

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2005

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Glosario y prácticas de Geografía Humana.**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., **Paisaje, Sociedad y Cultura en Geografía Humana**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe das ciencias sociais/P02G110V01601

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Coñecemento do medio natural/P02G110V01901

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos didácticos e organizativos da educación especial**

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G110V01908			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	González Fontão, María del Pilar			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto González Fontão, María del Pilar			
Correo-e	mpfontao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (B.O.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixenarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación Infantil. Na Mención de Educación Especial dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é único nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NEAE.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.

CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE26	Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
CE27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
CE28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
CE31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CE59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CE65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
CE66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1 CB3 CB5	CG1 CG9	CE1 CE27 CE30 CE67	CT1 CT10
A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	CB2	CG2	CE10 CE12 CE19 CE21	CT2 CT13

A3 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	CB2	CG3	CE8 CE9 CE22 CE26	CT7 CT8 CT12 CT17
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	CB2 CB3	CG4	CE23 CE29 CE31 CE59	CT7 CT11 CT16 CT18
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	CB3	CG5 CG11	CE13 CE20 CE60	CT9 CT14 CT15
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB5	CG9	CE11 CE19 CE28	CT6 CT10 CT19
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	CB4	CG11	CE61 CE63 CE64	CT9 CT13 CT15
A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo	CB3	CG12	CE32 CE59 CE65 CE66	CT3 CT8 CT21

Contidos

Tema

1. O contexto da Educación Especial. (*)
2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais.
3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas.
4. Os profesionais da Educación Especial.
5. A organización de recursos materiais en Educación Especial.
6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de integración.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	20	32
Presentación	10	20	30
Traballo tutelado	25	36	61
Seminario	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22
Cartafol/dossier	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lóxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante elabora un documento sobre a temática da materia, investigación, memoria, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, os mesmo que durante a realización de portafolios/dossieres e traballos; é dicir, durante o tempo en que se realizan estas actividades prestarase a atención adecuada aos estudantes ao obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia de organización do centro escolar.
Presentación	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos mais relevantes da temática abordada.
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.

Avaliación		Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	Dossier de traballos de aula e traballos monográficos tutelados, exposición, ...	50	CB4 CB5	CG2 CG3 CG4 CG11	CE8 CE10 CE13 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE26 CE29 CE59 CE61 CE63 CE66 CE67	CT2 CT3 CT6 CT7 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT21	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame de contidos da materia	50	CB1 CB2 CB3	CG1 CG3 CG5 CG9 CG12	CE1 CE9 CE11 CE12 CE27 CE28 CE30 CE31 CE32 CE60 CE64	CT1 CT10 CT13 CT15 CT18 CT21	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Criterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter no exame a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exame 2019/2020.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Lozano, J., Cerezo, M. C., y Alcaraz, S., **Plan de atención a la diversidad**, Alianza Editorial, 2015

Moya, E.C.; Moya, J.M. & El Homrani, M., **El aula inclusiva. Condiciones didácticas y organizativas**, 8 (3), 2015

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica**, CCS, 2006

- Castillo-Briceño, C., **Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo**, 39(2), 123-152, 2015
-
- Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., **Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España**, 70(1), 79-96, 2015
-
- Echeita, G., **Inclusión y exclusión educativa. De nuevo ¿voz y quebranto**, 16 (2), 99-118, 2013
-
- Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., **Buenas prácticas en educación inclusiva**, 34(1), 31-50, 2016
-
- Ministerio de Educación, **Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas**, 2011
-
- Rojas, G. A. S., **De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa**, 3(1), 2016
-
- Sola, T.; López Urquizar, N. Cáceres, M.P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la Educación Especial**, Grupo Editorial Universitario, 2006
-
- Salimbeni, O, **Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar**, 17, 2011
-
- Seijo, D., **Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos**, Port-Royal Ediciones, 2008
-
- Simón, C., Giné, C. y Echeita, G., **Escuela, familia y comunidad: Construyendo alianzas para promover la inclusión**, 10(1), 25-42, 2016
-

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bases pedagógicas da educación especial**

Materia	Bases pedagógicas da educación especial			
Código	O05G110V01909			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Bases Pedagógicas da Educación Especial é optativa de 4º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Infantil, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, as tomas de decisión, o manexo de recursos e instrumentos axeitados e a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para facilitar a aprendizaxe van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia. Consideramos que o mestre de Educación Infantil debe adquirir unha serie de competencias para poder implementar unha axeitada resposta educativa segundo as necesidades específicas de apoio educativo presentadas polo alumnado tendo presente o marco dunha escola inclusiva.			

Competencias

Código	
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CT2	Capacidade de organización e planificación

CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Adquirir os coñecementos básicos dos aspectos educativos do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e comprender os distintos discursos ideolóxicos e teóricos que sustentaron a Educación Especial como práctica educativa (da segregación á inclusión)	CG4 CG6	CE4 CE6	CT3 CT5 CT6 CT8 CT12	
Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	CG3 CG9	CE21	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12	
Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	CG1	CE8 CE9 CE10 CE19	CT2 CT8 CT16	
Coñecer todos os aspectos relativos á xestión dun destino ou establecementoTermal				
Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	CG11 CG12	CE22	CT12 CT14	
Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación, interacción e de traballo en equipo interprofesional para afronta-la ensinanza en contextos de diversidade.		CE21	CT9 CT12 CT13 CT14 CT15	
Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando actitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	CB4 CG3	CE21	CT2 CT9 CT12 CT17 CT18 CT19	
Comprender a natureza e problemas didácticos, organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfronta a situacións de diversidade, desigualdade e heteroxeneidade.		CE19	CT7 CT8 CT12	
Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	CB4	CE7 CE21 CE22 CE30 CE32	CT6 CT8 CT9 CT12	
Coñecer os recursos do sistema educativo para dar resposta ás necesidades específicas de apoio educativo.	CG1		CT7 CT12 CT16 CT21 CT22	

Contidos

Tema

Bloque I. Bases conceptuais e marcos de actuación	1. Bases da Educación Especial: concepto, necesidades educativas especiais, normalización, integración... 2. Atención a diversidade, modelo inclusivo para a atención á diversidade. 3. Escolarización e resposta ás necesidades educativas desde contextos inclusivos. 4. Reforzo e adaptacións curriculares (deseño, desenvolvemento, avaliación)
Bloque II. Procesos de intervención en persoas con necesidades educativas	5. As necesidades educativas referidas as dificultades de aprendizaxe. 6. As necesidades educativas referidas a situacións de desventaxa educativa. 7. As necesidades educativas referidas ás altas capacidades. 8. As necesidades educativas referidas o retraso mental. 9. As necesidades educativas referidas ás dificultades visuais. 10. As necesidades educativas referidas ás dificultades auditivas. 11. As necesidades educativas referidas ás dificultades motóricas. 12. As necesidades educativas referidas ás dificultades psíquicas e conductuales.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	0	10
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	10	35	45
Traballo tutelado	15	32	47
Traballo tutelado	12	11	23
Cartafol/dossier	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Axuda e seguimento das tarefas realizadas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliación da exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10 CB4	CT2 CT12
Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión do profesor.	40	CG1 CG3 CT12

Traballo tutelado	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as	20	CB4	CG3	CE21	CT2 CT7 CT8 CT9 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deben realizar unha proba de exame de resposta corta en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia	30	CB4	CG3		CT7 CT12

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propon é unha avaliación multicriterio, é dicir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que leven a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame, ...) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a. Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valorarase ata un máximo de 5 puntos. Ademais deberá realizar un traballo tutelado que terá tamén unha valoración de ata 5 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Segunda convocatoria: As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datos exames: Consultar páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ARNÁIZ, P., **Escuelas eficaces e inclusivas: como favorecer su desarrollo.**, Siglo XXI, 2012

CANO, R. (Coord.), **Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado.**, Biblioteca Nueva, 2003

GALLEGO ORTEGA, J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., **El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva.**, Vol 48, nº1 revista portuguesa de pedagogía. Unive, 2014

GALLEGO, J. L. y RODRÍGUEZ, A., **Bases teóricas y de investigación en educación especial.**, Pirámide, 2005

KYRIAZOPOULOU, M. y WEBER, H. (eds.), **Agencia Europea para el desarrollo de la EE**, Odense, 2009

Bibliografía Complementaria

AA.VV., **La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica.**, CCS, 2006

DEUTSCH-SMITH, D., **Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades.**, Pearson Alhambra, 2007

ECHETA SARRIOMANDIN, G., **Educación para la inclusión o educación sin exclusiones**, Narcea, 2006

ESTRELLA, E., **Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. Tutorial Formación, S.L.L.**, Editorial Formación, S.L.L., 2007

FERNÁNDEZ BATANERO, J.M., **Estrategias y prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa.**, Archivos analíticos de políticas educativas., 2010

FERNÁNDEZ BATANERO, J. M., **A la búsqueda de elementos diferenciadores que aumentan los resultados y expectativas e alumnos en riesgo de exclusión educativa.**, Revista de educación nº 355, 2011

FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E., **FONTAO, M.P. y MARTINEZ SUAREZ, E. (2010). Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias.**, Innovación Educativa nº 20, 2010

GALLEGO ORTEGA, J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., **Bases teóricas y de investigación en educación especial.**, Pirámide, 2012

GONZÁLEZ FONTAO, M. P. y MARTINEZ SUAREZ, E., **Propuestas de mejora para inclusión educativa: las medidas de la atención a la diversidad en el contexto gallego.**, 22, Innovación Educativa, 2012

GONZALEZ FONTAO, M. P., **Construyendo una escuela inclusiva. Innovación Educativa, Nº**, Innovación Educativa nº 21, 2011

GUINEY, D.; OBRIEN, T., **Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica.**, Alianza Editorial, 2003

HERNANDEZ, A., **Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial.**, Impredisur, S.L., 2008

LOPEZ SÁNCHEZ, M., **La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales.**, Grupo Editorial Universitario, 2006

LUQUE PARRA, D.J., **Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos.**, Aljibe, 2006

MARTIN, E.J., **Programación didáctica de una aula muy especial.**, Tutorial Formación, S.L.L., 2008

PUIGDELLIVOL, I., **La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad.**, Graó, 2007

SÓLA MARTINEZ, T.; LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P., **Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial.**, Grupo Editorial Universitario, 2006

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da relixión católica**

Materia	Didáctica da relixión católica			
Código	005G110V01910			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Grande Seara, Julio			
Profesorado	Grande Seara, Julio			
Correo-e	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia, preténdese un achegamento á didáctica da relixión católica na escola.			

Competencias

Código	
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
CT1	Capacidade de análise e síntese

CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	CG1	CE2 CE23 CE37 CE45 CE54	CT1 CT12 CT15 CT16 CT19
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6. Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas, así como os valores propios desta etapa	CG1 CG6 CG8 CG9 CG12	CE2 CE5 CE6 CE10 CE12 CE19 CE21 CE22 CE29	CT1 CT2 CT3 CT11 CT12 CT14 CT19
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	CG4 CG5	CE10 CE29 CE64	CT2 CT9 CT11 CT18
Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade	CG11	CE12 CE21 CE23 CE29 CE37 CE45 CE54	CT3 CT14 CT19 CT20
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas. Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística	CG6	CE45 CE54 CE60 CE64	CT12 CT19
Valorar a relación persoal con cada alumno e a súa familia como factor de calidade da educación	CG4	CE10 CE12 CE22	CT9 CT14 CT16

Contidos

Tema	
I.- PSICOPEDAGOXÍA RELIXIOSA	Tema 1.- Natureza e finalidade do ensino relixioso escolar. Tema 2.- Orixinalidade da pedagogía relixiosa e formas de educar na fe.
II.- APRENDER A ENSINAR NA área DE RELIXIÓN,	Tema 3.- Metas e Obxectivos do ensino relixioso escolar. Tema 4.- A presenza do relixioso no Proxecto Educativo. Contidos de Relixión: o currículo de Relixión de Ed. Primaria. Tema 5.- Materiais e recursos para o ensino da Relixión
III.- PRÁCTICA DOCENTE DO ENSINO RELIXIOSO	Tema 6.- O profesor de relixión na Escola Tema 7.- A unidade didáctica. Metodoloxía para a elaboración de unidades didácticas na área de Relixión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	60	85

Estudo previo	0	34.5	34.5
Traballo tutelado	17	0	17
Presentación	1	2.5	3.5
Foros de discusión	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante.
Estudo previo	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistras.
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de unidades didácticas acerca de parábolas e/ou personaxes bíblicos.
Presentación	Exposición na aula da unidade didáctica elaborada en grupo.
Foros de discusión	Debates na aula acerca de temas actuais sobre didáctica da relixión na escola.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudo previo	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballo tutelado	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Foros de discusión	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral O alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	50	CG1 CE2 CT1 CG6 CE6 CT3 CG9 CT15 CG12 CT19
Traballo tutelado Os alumnos deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	25	CG1 CE2 CT1 CG4 CE6 CT2 CG5 CE19 CT3 CG6 CE21 CT9 CG9 CE23 CT11 CG11 CE29 CT12 CG12 CE37 CT14 CE45 CT15 CE54 CT16 CE60 CT18 CE64 CT19 CT20
Presentación Os alumnos deberán expor na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada e entregada previamente	25	CG1 CE2 CT1 CG4 CE6 CT2 CG6 CE19 CT3 CG8 CE21 CT9 CG11 CE23 CT11 CG12 CE29 CT12 CE37 CT14 CE45 CT15 CE54 CT16 CE60 CT18 CT19 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.
- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.
- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

Leste mesmo sistema de avaliación aplicarase aos/as alumnos/as que non superen a materia e deban acudir á segunda convocatoria.

As competencias superadas na primeira edición de Xuño, non serán de novo avaliadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Téllez Sánchez, A, **Pedagogía y didáctica de la religión en la escuela**, UNIR, 2011

López Quintas, A, **Experiencia antropológica y experiencia religiosa**, UNIR, 2010

Almacellas, M.A, **Camino hacia la madurez personal**, Desclee de Brouwer, 2009

Arranco lopez, R., **Enseñar competencias sobre religion**, Desclee de Brouwer, 2009

Bibliografía Complementaria

Biblia de Jerusalem, Desclee de Brouwer, 1999

Catecismo de la Iglesia Católica, Asociación de editores del catecismo, 1992

Gómez Sierra, María Eugenia, **Didáctica de la religión**, PPC, 2005

Recomendacións

Outros comentarios

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES Á OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIAÍSTICA DE IDONEIDADE (DEI) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (BOE núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en BOE núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das matemáticas para a educación infantil**

Materia	Didáctica das matemáticas para a educación infantil			
Código	O05G110V01911			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Méndez, José Luis			
Profesorado	Fernández Méndez, José Luis			
Correo-e	joslufem@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta materia o alumnado complementará as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .

CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE35	Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.
CE41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Coñecer as teorías sobre a adquisición e o desenvolvemento das aprendizaxes en matemáticas	CB1	CG1	CE33	CT1
	CB2	CG2	CE41	CT2
	CB3	CG3	CE55	CT3
	CB4	CG6		CT6
	CB5	CG8		CT7
		CG9		CT8
		CG12		CT10
				CT12
				CT13
				CT15
				CT16
				CT19
				CT20
				CT21
2. Coñecer estratexias didácticas para desenvolver: representacións numéricas, nocións espaciais e xeométricas, nocións sobre magnitudes e para o desenvolvemento do pensamento lóxico	CB1	CG1	CE33	CT1
	CB2	CG2	CE34	CT2
	CB3	CG3	CE35	CT3
	CB4	CG4		CT5
	CB5	CG5		CT6
		CG6		CT7
		CG7		CT8
		CG8		CT9
		CG9		CT10
		CG10		CT11
		CG11		CT12
		CG12		CT13
				CT14
				CT15
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
				CT21

3. Coñecer materiais e recursos para o ensino das matemáticas

CB1	CG1	CE33	CT1
CB2	CG2	CE34	CT2
CB3	CG3	CE35	CT3
CB4	CG4		CT5
CB5	CG5		CT6
	CG6		CT7
	CG7		CT8
	CG8		CT9
	CG9		CT10
	CG10		CT11
	CG11		CT12
	CG12		CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21

4. Adquirir capacidade crítica para analizar o DCB, en especial a área curricular de Matemáticas e para adaptarse a novas situacións

CB1	CG1	CE33	CT1
CB2	CG2	CE34	CT2
CB3	CG3		CT3
CB4	CG4		CT5
CB5	CG5		CT6
	CG6		CT7
	CG7		CT8
	CG8		CT9
	CG9		CT10
	CG11		CT11
	CG12		CT12
			CT13
			CT15
			CT16
			CT17
			CT19
			CT20
			CT21

5. Ser capaz de entender e interpretar situacións de ensinanza/aprendizaxe

CB1	CG1	CE33	CT1
CB2	CG2	CE34	CT2
CB3	CG3		CT3
CB4	CG4		CT5
CB5	CG5		CT6
	CG6		CT7
	CG7		CT8
	CG8		CT9
	CG9		CT10
	CG11		CT11
	CG12		CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT20
			CT21

7. Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares destinados a promover a aprendizaxe mediante actividades que teñan sentido para o alumnado destas idades	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12	CE33 CE34	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
8. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12	CE33 CE34	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17

Contidos	
Tema	
1. As Matemáticas e a Educación Infantil	Desenvolvemento mental do neno. Razoamento lóxico-matemático
2. Desenvolvemento dos conceptos numéricos	Concepto de número natural. Operacións
3. Pensamento espacial	Xeometría plana. Xeometría do espazo
4. As magnitudes e a medida	Percepción das magnitudes. O proceso de medir.
5. O proceso de ensinanza aprendizaxe	Estratexias e técnicas de aprendizaxe
6. As matemáticas no currículo de Educación Infantil	Os contidos de matemáticas en Educación Infantil
7. Recursos e materiais. Elaboración de novos materiais. Fontes e Bibliografía	Recursos e materiais didácticos. Clasificación e modalidades.
8. A actividade matemática na EI. Organización. Globalización. Avaliación	A actividade matemática: Organización. Globalización. Avaliación
9. Dificultades e problemas didácticos	Dificultades e problemas didácticos nas matemáticas de Educación infantil

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	4	0	4
Lección maxistral	32	76	108
Seminario	2	0	2
Traballo tutelado	0	20	20
Presentación	8	0	8
Obradoiro	6	0	6
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
Descrición	

Actividades introductorias	Introdución e presentación da materia. Reparto da documentación base. Referencias bibliográficas recomendadas. Formación sobre os traballos en grupo e os temas. Formación dos grupos e escolla do traballo. Pautas e métodos para a exposición dos traballos
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Seminario	Os grupos de traballo informarán ao profesor sobre o tema escollido. O profesor dará as indicacións pertinentes e aconsellará sobre a mellor forma de presentalo e expoñelo.
Traballo tutelado	Os estudantes formarán grupos para traballar e expoñer un tema monográfico de Didáctica da Matemática na Educación Infantil. Os temas serán propostos polo profesor e escollidos polos grupos. Poden ser propostos outros temas sempre que sexan sometidos á consideración do profesor. Cada grupo informará ao profesor do tema escollido, os integrantes do grupo e a bibliografía inicial. Os traballos se irán asignando por rigorosa orde de solicitude.
Presentación	O calendario para as exposicións será establecido polo profesor segundo criterios académicos que dará a coñecer aos estudantes. Deberán entregar ao profesor unha copia escrita así como un resumo do mesmo en soporte informático. Os traballos serán expostos de forma oral por todos os membros do grupo sendo obrigatoria a asistencia a todas as exposicións. Na aula se propiciará a reflexión e discusión sobre os temas expostos. Os resumos de todos os traballos expostos quedará a disposición dos estudantes para que podan incorporalos ao seu caderno de traballo.
Obradoiro	Exposición, coñecemento e traballo directo con diferentes xogos de regras e materiais manipulativos para a matemática na Educación Infantil. Consulta e estudo da súa utilidade. Apuntamentos e recollida de información que será incorporada ao caderno de traballo. A asistencia é obrigatoria. O seu control sera mediante sinatura.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Os alumnos teñen a oportunidade de revisar e discutir, xunto co titor, temas do seu interese
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Traballo tutelado	Para a avaliación dos traballos se terán en conta os seguintes criterios: - O tipo de traballo e o seu grao de dificultade: interese do tema, bibliografía consultada e idioma, etc. - A corrección do documento e o seu resumo: boa estruturación, corrección na presentación e a escritura, bibliografía, construción de materiais, experimentación, resumo ben elaborado, etc	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG7 CG9	CE33 CE34 CE35	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21
Presentación	Para a avaliación da exposición dos traballos se terán en conta os seguintes criterios: - A exposición oral e a presentación: cohesión do grupo, claridade na exposición, utilización de medios informáticos, emprego de materiais, conclusións, etc. - A asistencia a todas as exposicións. O seu control será mediante sinatura. - A intervención na aula sobre o tema exposto ou nos debates posteriores.	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6 CG8 CG9	CE33 CE34 CE35	CT1 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT11 CT13 CT15 CT16 CT17 CT20 CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	1º Bloque: tres apartados dos temas impartidos. Un de cada tema. 2º Bloque: cinco cuestións sobre os temas impartidos. Cada unha terá diferente peso segundo o seu grao de amplitude e dificultade. Os estudantes saberán no momento da proba a cualificación máxima de cada unha delas. Criterios de avaliación: - Adquisición do coñecemento das cuestións propostas. - Claridade na exposición, e corrección na redacción e a escritura. - Utilización correcta de conceptos matemáticos. - Capacidade para aplicar o coñecemento teórico.	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12	CE33 CE34 CE35	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
---------------------------------------	---	----	---------------------------------	--	----------------------	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferenzas entre alumnas/os asistentes e non asistentes. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario publicado na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Grupo Capicua, **Matemáticas divertidas en el aula infantil**, 1, Santillana, 2008
 Cascallana, M.T., **Iniciación a la Matemática**, 1, Santillana, 1988
 Dickson, L. et al., **El aprendizaje de las Matemáticas**, 1, Labor, 1991
 Lovell, S., **El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños**, 1, Morata, 1977
 Resnik, L. y Ford, W., **La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos**, 1, Paidós/MEC, 1990

Bibliografía Complementaria

- Alsino, C. y otros, **Invitación a la geometría**, 1, Síntesis, 1987
 Baroody, A., **El pensamiento matemático de los niños**, 1, Visor/MEC, 1988
 Bartoni Bussi, M., **Lo espacio, l'ordine, la misura**, 1, Juvenilla, 1992
 Beard, R.M., **Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores**, 1, Kapelusz, 1979
 Guibert, A. et al., **Actividades geométricas para Educación Infantil**, 1, Narcea, 1979
 Labinowicz, E., **Introducción a Piaget**, 1, Fondo Educativo interamericano, 1980
 Maza, C., **Conceptos y numeración en la Educación Infantil**, 1, Síntesis, 1989
 Orton, A., **Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula**, 1, Morata/MEC, 1990
 Piaget, J. y Szeminska, A., **Génesis del número en el niño**, 1, Guadalupe, 1975
 Rico, L., **Conocimiento numérico y formación del profesorado.**, 1, Servicio de publicaciones, Universidad de Granad, 1995
 Skemp, R., **Psicología del aprendizaje de las matemáticas**, 1, Morata, 1980

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xogo na educación infantil**

Materia	Xogo na educación infantil			
Código	O05G110V01912			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Núñez, Francisco Javier			
Profesorado	García Núñez, Francisco Javier			
Correo-e	fjavier@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desenvolvemento das capacidades do alumnado para a análise das competencias necesarias para coñecer o xogo, os procesos do seu desenvolvemento no neno e a súa capacidade para aprender con el. O coñecemento do xogo no neno, así como o deseño de actividades e estratexias destinadas a promoverlo, son aportacións que desde esta materia se fan ao perfil dos mestres en xeral e de forma especial aos de Educación Infantil. A súa adecuación ao perfil da titulación vén dado pola necesidade de coñecementos que teñen os docentes dese ciclo sobre o xogo, da súa evolución e das actividades que axudan na aprendizaxe.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos periodos 0-3 e 3-6.
CE4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
CE10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
CE18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
CE21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
CE22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
CE29	Valorar a importancia do traballo en equipo
CE32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
CE33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
CE34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklora.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
CE55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
CE56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
CE60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CE62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
CE63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinamentos descritos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias

1. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.

CB1	CG1	CE1	CT1
CB2	CG2	CE2	CT2
CB3	CG3	CE4	CT3
CB4	CG4	CE5	CT6
CB5	CG5	CE7	CT7
	CG7	CE9	CT8
	CG11	CE13	CT9
		CE15	CT11
		CE16	CT12
		CE17	CT13
		CE18	CT14
		CE19	CT15
		CE20	CT16
		CE21	CT17
		CE22	CT18
		CE23	CT19
		CE24	CT20
		CE29	CT21
		CE32	CT22
		CE33	
		CE34	
		CE45	
		CE49	
		CE53	
		CE54	
		CE55	
		CE56	
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE63	
		CE67	

2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o xogo.

CB1	CG2	CE1	CT1
CB2	CG7	CE2	CT2
CB4		CE4	CT3
		CE5	CT6
		CE6	CT7
		CE7	CT8
		CE9	CT9
		CE10	CT11
		CE13	CT12
		CE15	CT13
		CE16	CT14
		CE17	CT15
		CE18	CT16
		CE19	CT17
		CE20	CT18
		CE21	CT19
		CE22	CT20
		CE23	CT21
		CE24	CT22
		CE29	
		CE32	
		CE33	
		CE34	
		CE45	
		CE49	
		CE53	
		CE54	
		CE55	
		CE56	
		CE60	
		CE61	
		CE62	
		CE63	
		CE67	

3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG2	CE2	CT2
		CG3	CE4	CT3
		CG4	CE5	CT6
		CG5	CE6	CT7
			CE7	CT8
			CE9	CT9
			CE10	CT11
			CE13	CT12
			CE15	CT13
			CE16	CT14
			CE17	CT15
			CE18	CT16
			CE19	CT17
			CE20	CT18
			CE21	CT19
			CE22	CT20
			CE23	CT21
			CE24	CT22
			CE29	
			CE32	
			CE33	
			CE34	
			CE45	
		CE49		
		CE53		
		CE54		
		CE55		
		CE56		
		CE60		
		CE61		
		CE62		
		CE63		
		CE67		

4. Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade.	CB3	CG2	CE1	CT1
	CB4	CG3	CE2	CT2
		CG4	CE4	CT3
			CE5	CT6
			CE6	CT7
			CE7	CT8
			CE9	CT9
			CE10	CT11
			CE13	CT12
			CE15	CT13
			CE16	CT14
			CE17	CT15
			CE18	CT16
			CE19	CT17
			CE20	CT18
			CE21	CT19
			CE22	CT20
			CE23	CT21
			CE24	CT22
			CE29	
			CE32	
			CE33	
			CE34	
			CE45	
		CE49		
		CE53		
		CE54		
		CE55		
		CE56		
		CE60		
		CE61		
		CE62		
		CE63		
		CE67		

5. Diseñar actividades lúdicas encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.

CB1 CG1 CE1 CT1
 CB2 CG2 CE2 CT2
 CB3 CG3 CE4 CT3
 CB4 CG4 CE5 CT6
 CG5 CE6 CT7
 CG7 CE7 CT8
 CG11 CE9 CT9
 CE10 CT11
 CE13 CT12
 CE18 CT13
 CE19 CT14
 CE45 CT15
 CE49 CT16
 CE53 CT17
 CE54 CT18
 CE55 CT19
 CE56 CT20
 CE62 CT21
 CT22

Contidos

Tema	
BLOQUE 1; Concepto e fundamentos do xogo na idade infantil.	NUCLEO TEMATICO 1: O XOGO, CONCEPTOS E CARACTERISTICAS XERAIS NUCLEO TEMATICO 2: TEORIAS DO XOGO
BLOQUE 2; Os xogos na idade infantil (xogo simbólico, con material motriz, material reutilizable, autóctonos, populares e tradicionais;)	NUCLEO TEMATICO 3: EVOLUCION DOS INTERESES LUDICOS NAS DIFERENTES IDADES NUCLEO TEMATICO 4: CLASIFICACIÓNS DO XOGO
BLOQUE 3 - Espazos, recursos e materiais para o xogo infantil.	NUCLEO TEMATICO 5: MEDIOS E MATERIAIS DO XOGO
BLOQUE 4 - Novas tendencias nos xogos infantís.	NUCLEO TEMATICO 6: XOGO E MOVEMENTO NUCLEO TEMATICO 7: O XOGO NOS DESEÑOS CURRICULARES

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	12.5	15.5	28
Traballo tutelado	4	8	12
Traballo tutelado	4	16	20
Presentación	16	14	30
Exame de preguntas obxectivas	2	14	16
Traballo	4	10	14
Práctica de laboratorio	4	14	18
Simulación ou Role Playing	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introductorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Presentación	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Simulación ou Role Playing	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35	CB1 CG1 CB2 CG2 CB3 CG3 CB4 CG4 CB5 CG5 CG7 CG11	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	15	CB1 CG1 CB2 CG2 CB3 CG3 CB4 CG4 CB5 CG5 CG7 CG11	CE1 CT1 CE2 CT2 CE4 CT3 CE5 CT6 CE6 CT7 CE7 CT8 CE9 CT9 CE10 CT11 CE13 CT12 CE15 CT13 CE16 CT14 CE17 CT15 CE18 CT16 CE19 CT17 CE20 CT18 CE21 CT19 CE22 CT20 CE23 CT21 CE24 CT22 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67

Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG11	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE10 CE13 CE15 CE16 CE17 CE18 CE19 CE20 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE32 CE33 CE34 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63 CE67	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Simulación ou Role Playing	Ferramenta baseada na simulación escénica de situacións que se poden producir na realidade.	25	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG11	CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CE7 CE9 CE13 CE19 CE21 CE22 CE23 CE24 CE29 CE45 CE49 CE53 CE54 CE55 CE56 CE60 CE61 CE62 CE63	CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 80% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 40%. Ademais realizarán un exame de tipo práctico oral que permita comprobar a adquisición das competencias prácticas.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Manteranse as competencias adquiridas.

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

Huizinga, J., **Homo ludens. B**, Alianza Editorial S.A., 2012

Pecci, M. C., Herrero, T., López, M. y Mozos, A, **El juego infantil y su metodología**, McGraw-Hill/Interamericana, 2010

Bishop, A. J., et al., **El juego como estrategia didáctica**, Graó, 2008

Navarro Adelantado, V., **El afán de jugar. Teoría y práctica de los juegos motores**, INDE, 2002

Piaget, J., **La formación del símbolo en el niño**, Fondo de Cultura Económica., 2016

Lares, Miguel J., **Juego e infancia**, Lumen, 2014

Bibliografía Complementaria

Recomendacións**Outros comentarios**

1. Asistir a clase resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto e anticiparanse as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.
2. Se non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade "TEMA". Nela poderás encontrar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia.
3. A túa condición de alumno/a da Universidade de Vigo abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE encontrarás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes encontrar na nosa Universidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro II: Francés**

Materia	Idioma estranxeiro II: Francés			
Código	O05G110V01931			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Profesorado	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Correo-e	fidalgofernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Adquisición e perfeccionamento do nivel B2 do Marco Común Europeo.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo

CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Comprender discursos e conferencias extensos, e ata seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1	CG11	CE44	CT4
	CB2		CE49	CT11
	CB3			CT13
				CT16
				CT20
Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5	CG11	CE44	CT1
			CE46	CT4
			CE52	CT6
				CT7
				CT11
				CT13
				CT14
				CT16
				CT18
				CT20
Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista. Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2	CG2	CE44	CT4
	CB3	CG4	CE49	CT6
	CB4	CG5	CE52	CT7
				CT8
				CT9
				CT11
				CT12
				CT13
				CT14
				CT16
				CT17
				CT18
				CT19
				CT20
Presentar descrições claras e detalladas dunha ampla serie de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño das programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2	CG4	CE44	CT1
	CB3	CG6	CE46	CT2
		CG7	CE48	CT4
			CE49	CT11
			CE52	CT12
				CT13
				CT18
				CT20
Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións ou informes transmitindo información ou propondo motivos que apoiem ou refuten un punto de vista concreto, relacionados co ámbito persoal, profesional e educativo. Escribir cartas que destacan a importancia que lle dan a determinados feitos ou experiencias.	CB2	CG2	CE44	CT1
	CB3		CE46	CT2
	CB4		CE52	CT4
				CT6
				CT7
				CT8
				CT11
				CT12
				CT14
				CT18
				CT20

Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.

CB5 CG1 CT2
CG2 CT6
CG5 CT7
CG12 CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT16
CT17
CT18
CT20
CT21

Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística CB5

CT2
CT4
CT5
CT6
CT11
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT21

Contidos

Tema

1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro. Dialecto e acentos.
3 - Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, Estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos.
4 - Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'.
5 - Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	9	0	9
Traballo tutelado	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas de forma autónoma	10	15	25
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	13	15
Exame de preguntas obxectivas	1	12	13

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Presentación	Presentacións powerpoint en francés sobre aspectos socioculturais do mundo francófono (Aprendizaxe da lingua estranxeira no seu contexto).
Prácticas autónomas a través de TIC	Visita de páxinas web didácticas en francés (exercicios, cultura e civilización, informacións, ... Lectura de xornais dixitais francófonos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Resolución de problemas de forma autónoma	Textos literarios e exercicios de gramática.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CG1 CE44 CT1 CB2 CG2 CE46 CT2 CB3 CG4 CE48 CT4 CB4 CG5 CE49 CT5 CB5 CG6 CE52 CT6 CG7 CT7 CG11 CT8 CG12 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Resolución de problemas de forma autónoma	A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12	CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12	CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse probas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	20	CB2 CB3 CB4 CB5		CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. Data do exame ver web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQET, S. et PORQUIER, R., **Niveau B2 pour le Français**, Didier, 2004

GRÉGOIRE, M., **Grammaire progressive du français. Niveau avancé**, CLE INTERNATIONAL, 2001

MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., **Vocabulaire progressif du français**, CLE INTERNATIONAL, 2001

Bibliografía Complementaria

STEELE, R., **ivilisation progressive du français**, CLE INTERNATIONAL, 2002

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., **La France des institutions**, Presses Universitaires de Grenoble, 2001

CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., **Guide pratique de la communication**, Didier, 1991

CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., **Précis de Grammaire**, CLE INTERNATIONAL, 2009

GUILLEMANT, D., **La France en poche**, Pearson Longman, 2006

LE ROBERT NATHAN, **Conjugaison**, Nathan, 1995

ROBERT, P., **Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert**, 1974

WALTER, H., **Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche**, 1988

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés/O05G120V01909

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Sería recomendable posuír coñecementos previos, é dicir, o nivel B1 segundo o Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro II: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro II: Inglés			
Código	O05G110V01932			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Figueroa Revilla, Beatriz Olga			
Profesorado	Figueroa Revilla, Beatriz Olga			
Correo-e	revilla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas

CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3	CG11	CE44 CE49	CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5	CG11	CE44 CE46 CE52	CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20
3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista . Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4	CG2 CG4 CG5	CE44 CE49 CE52	CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20
4. Presentar descrições claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2 CB3	CG4 CG6 CG7	CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT11 CT12 CT13 CT18 CT20
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	CB2 CB3 CB4	CG2	CE44 CE46 CE52	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT11 CT12 CT14 CT18 CT20

6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	CB5 CG1 CG2 CG5 CG12	CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21
7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.	CB5 CG10	CT2 CT4 CT5 CT6 CT11 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, tradicións, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	23	41.5	64.5
Obradoiro	23	36	59
Presentación	3	10	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
--------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6	CB1 CG1 CE44 CT1 CB2 CG2 CE46 CT2 CB3 CG4 CE48 CT4 CB4 CG5 CE49 CT5 CB5 CG6 CE52 CT6 CG7 CT7 CG10 CT8 CG11 CT9 CG12 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6	CB1 CG2 CE44 CT1 CB2 CG4 CE46 CT2 CB3 CG5 CE48 CT4 CB4 CG10 CE49 CT5 CB5 CG11 CE52 CT6 CG12 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8	CB1 CB2 CB3 CB4	CG1 CG2 CG6 CG7 CG11 CG12	CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha entrevista oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final.	50	CB2 CB3 CB4 CB5		CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta asignatura o alumnado deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral. As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo. Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú: *Datas exames*.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Oxford Spanish Dictionary, 4th edition, Oxford University Press, 2009

Adelson-Goldstein, J., **Collins diccionario español-inglés. inglés-español**, Harper Collins, 2002

Longman Dictionary of Contemporary English, 6th edition, Longman, 2014

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8th edition, Oxford University Press, 2016

Eastwood, J. & Mackin, R., **Oxford Practice Grammar**, Oxford University Press, 2006

Murphy, R., **English Grammar in Use**, Cambridge University Press, 2006

Co-Build English Guides, Harper Collins, 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa,

tanto escrita como oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Código	O05G110V01933			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
CE2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
CE5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
CE6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.

CE7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfunciones cognitivas e as relacionadas coa atención.
CE8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
CE11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
CE13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
CE15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
CE16	Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
CE17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
CE19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
CE23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE45	Coñecer a tradición oral e o folklora.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1	CG6	CE13	CT2
	CB2	CG11	CE16	CT4
	CB3		CE17	CT5
			CE19	CT16
			CE43	
			CE45	
2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais		CG3	CE1	CT4
		CG4	CE2	CT5
		CG7	CE15	CT13
		CG8	CE23	CT15
		CG10	CE43	CT17
		CG11	CE50	
			CE51	
			CE52	

3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	CG1 CG2	CE8 CE13 CE17 CE19 CE23 CE51 CE52	CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18 CT22
4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12	CE1 CE2 CE7 CE11 CE13 CE15 CE23 CE50	CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	CG11 CG12	CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52	CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos

Tema

1. Programas de office.	1. Uso de programas.
2. Programas de audio.	2. Uso de programas.
3. CR-Rom. Correo electrónico.	3. Uso e manexo multimedia.
4. Webs para o ensino da lingua estranxeira.	4. Recursos pedagóxicos. A tarefa mediatizada.
5. Webquests.	5. Tipos e potencialidades.
6. Chats y wikis.	6. Chats, Wikis e posibilidades de uso.
7. Ferramentas de autor e creación de exercicios.	7. Manexo de ferramentas.
8. Blogs.	8. O blog e as súas potencialidades.
9. Audio/videoconferencia.	9. A utilidade do audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual.	10. Manexo de plataformas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	2	3
Lección maxistral	6	0	6
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Presentación	5	0	5
Traballo tutelado	5	20	25
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Foros de discusión	3	0	3
Resolución de problemas	1	4	5
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Exercicios diante ordenador con indicacións do profesor.
Traballo tutelado	Tarefas a prepara con antelación e a presentar en clase.
Resolución de problemas	Levaráanse a cabo na clase coa explicación e avaliación retroactiva do profesor.
Probas	Descrición
Traballo	Traballo titorizado polo profesor a desenvolver durante o curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	50	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final en formato dixital con memoria explicativa en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	25	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG4 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	25	CG6 CG12 CE45 CE52 CT1 CT4 CT7 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos haberán de asistir a clase con regularidade (nese sentido 5 faltas sen xustificar acarrea a PERDA do dereito a avaliación continua) e realizar as tarefas que se propoñan en clase. A avaliación continua consistirá na resolución de tarefas colaborativas (50%) e controis puntuais (25 %) que se realizarán ao longo do curso. O proxecto que se propondrá a principios de curso suporá o 25% da nota final.

Aqueles alumnos que NON superen a avaliación continua, haberán de presentarse (1º convocatoria de maio) ao exame final (80%) e elaborar un proxecto dixital (20%).

En segunda convocatoria de xuño/xullo, a avaliación consistirá nun exame final (80 %) e a elaboración dun proxecto dixital (20%).

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso, terán que presentarse ao exame final aprobado segundo o calendario oficial pola Xunta de Facultade. Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. As datas do exame poden ser consultadas na web da Facultade no espazo 'Datos exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bourrissoux, J.-L. / Pelpel, P., **Enseigner avec l'audiovisuel**, Les éditions de l'organisation,

Bibliografía Complementaria

Lancien, Th., **Le Multimédia**, CLE International,

Barroso Osuna, J. / Cabero Almenara, J. (Coords.), **Nuevos escenarios digitales**, Pirámide,

Álvarez Álvarez, Al., **Nuevas Tecnologías para la clase de francés**, Quiasmo,

Mangenot, Fr. / Louveau, E., **Internet et la classe de langue**, CLE International,

Cabero, J. / Martínez, Fr. / Salinas, J., **Medios audiovisuales y Nuevas tecnologías para la formación en el s. XXI**, Eductec,

Olliver, Chr. / Puren, L., **Le web 2.0 en classe de langue**, Éditions Maison des langues,

Guichon, N., **Vers l'intégration des Tics dans l'enseignement des langues**, Didier,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Outros comentarios

Recoméndase un nivel A2 do idioma francés como mínimo para poder consultar a bibliografía e explorar os recursos de francés; ter cursado as materias de francés lingua estranxeira, seguir a modalidade de avaliación continua e vir a clase con regularidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Código	O05G110V01934			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións

CT9	Traballo en equipo
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CB2 CB3	CG6 CG11	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT2 CT4 CT5 CT16
2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.		CG4 CG7 CG11	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT4 CT5 CT13 CT15 CT17
3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.	CG1 CG2		CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18
4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.		CG4 CG5 CG6 CG7 CG11 CG12	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.	CG11 CG12		CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos

Tema	
1. Programas de Office	-
2. Programas de audio	-
3. CD-ROM. Correo electrónico	-
4. Sitios web para o ensino da lingua estranxeira. WebQuests.	-
5. Chat	-
6. Ferramentas de autor e creación de exercicios interactivos	-
7. Blogues	-
8. Audio/videoconferencia	-
9. Plataformas de aprendizaxe virtual	-
10. Creación de sitios web propios	-
11. Programas de concordancia	-

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	32	21	53
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	1	2	3
Estudo previo	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Traballo	3	28	31
Autoavaliación	1	9	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	20	CB1 CB2 CB3 CG5 CG7 CG11	CG1 CG2 CG4 CE48 CE49 CE52	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test sobre contidos teóricos da materia. Cando o profesorado estímeo oportuno, o exame escrito poderá ser complementado cun exame oral.	30	CG6 CG12	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT4 CT7 CT14	
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	50	CG4 CG7 CG11	CE42 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (1,5 puntos) e no proxecto final (2,5 puntos). En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba dos contidos teóricos da materia que pondera ata 3 puntos da nota final e outra dos contidos prácticos que pondera ata 7 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir 1,5 puntos en contidos teóricos e 3,5 puntos en contidos prácticos. En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dudenev, G., & Hockly, N., **How to teach English with technology**, Pearson □ Longman, 2007

Gordon-Smith, D., & Baber, E., **Teaching English with information technology**, Modern English Publishing, 2005

Bibliografía Complementaria

Fernández, M.V., **The EFL teacher and the introduction of multimedia in the classroom**, 2001

Fernández, M.V., **Aprendiendo inglés en la Red**, Abecedario, 2008

Levy, M., **Computer-assisted language learning: Context and conceptualization**, Oxford University Press, 1997

Villatoro, J., **La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE**, 2008

Warschauer, M., **Computer-assisted language learning: an introduction**, Logos International, 1996

Warschauer, M., & Healey, D., **Computers and language learning: an overview**, 1998

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
 2. Dominio da informática a nivel usuario.
 3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01935			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres/as unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa e profundizar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explotar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira

CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade
CT22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG9 CG12	CE61	CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21 CT22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	CB3 CB5	CG2 CG3 CG4 CG10 CG11	CE61	CT5 CT10 CT16 CT21 CT22
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		CG5	CE50 CE52	CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	CB3	CG3 CG7 CG8		CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CB4	CG2	CE51 CE61	CT2 CT8 CT18 CT20 CT22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos adecuadas ao nivel A1 do Marco.			CE43 CE51 CE52	CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22

9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan elaborar cada tarefa en subtarefas	CB4	CE51 CT7 CE61 CT21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)		CE43 CT1 CE51 CT20 CE52
11. Determinar as competencias xerais e comunicativas que corresponden a cada subarea.		CE51 CT4 CE52 CT20
12. Levar a cabo tarefas representándoas na aula		CE43 CT2 CE51 CT3 CE52 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas		CE43 CE61

Contidos

Tema	
1. Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.	1. A clase de lingua. O contexto material. Os actores.
2. O contexto de uso da lingua.	2. A lingua materna. A lingua segunda e estranxeira.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	3. As competencias básicas de comunicación.
4. A Avaliación a través dos niveis.	4. As ferramentas institucionais e os enfoques metodolóxicos.
5. Fichas prácticas: oral e escrito.	5. Prácticas de clase.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	11	16
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballo tutelado	18	20	38
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	5	11	16
Práctica de laboratorio	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Exercicios ou problemas a elaborar na clase.
Presentación	Exposicións preparadas polos alumnos a presentar na clase sobre un tema concreto.
Prácticas autónomas a través de TIC	Tarefas a realizar na casa de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Prácticas a realizar na clase.
Traballo tutelado	Exercicios a realizar na clase
Actividades introdutorias	Actividades a realizar polo alumno na clase a modo de introdución dun tema.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgún aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os exercicios serán obxecto de corrección en clase.
Prácticas de laboratorio	Ofrecerase avaliación retroactiva para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	25	CB3	CG2 CG4 CG11	CE43 CE52	CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT14 CT17 CT18
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	50			CE43 CE52	CT1 CT6 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25	CB3	CG11	CE43 CE52	CT1 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que veñan con regularidade a clase (5 faltas máximo sin xustificar) acolleranse a modalidade de avaliación continua: 25% controis puntuais; 25% exposicións; 50% prácticas de aula.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de maio ou xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertocchini, P. / Costanza, E., **Manuel de formation pratique**, Clé international,

Cuq, J.P. / Gruca, I., **Cours de didactique du français langue étrangère et seconde**, Pug,

Bibliografía Complementaria

Sophie Moirand, **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Clé internationale,

Sophie Moirand, **Situations d'écrit**, clé internationale,

Javier Suso Lopez, **Communication et enseignement/apprentissage du français-Ile**, Granada,

Courtillon, J., **Élaborer un cours de FLE**, Hachette,

Vigner, G., **Enseigner le français comme langue seconde**, Clé international,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da lingua estranxeira: Francés/O05G120V01915

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Convén ter un nivel de lingua francesa A2.

Recoméndase seguir a modalidade da avaliación continúa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01936			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con elas y eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, as y os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CE61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita

CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade
CT18	Lideranza
CT19	Coñecemento doutras culturas e costumes
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG12	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21
Coñecer a tipoloxía das instalacións deportivas e o seu equipamento				
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes.	CB3	CG2 CG4 CG11	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE52	CT5 CT10 CT16 CT21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		CG5	CE43 CE44 CE46 CE49	CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3	CG7		CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.			CE43 CE52	CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB4	CG2	CE42 CE49	CT2 CT8 CT18 CT20
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.			CE43 CE52	CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.			CE43 CE52	CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21

9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	CB4	CE46 CE49	CT4 CT7 CT21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)		CE43 CE51 CE52	CT1 CT20
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa		CE51 CE61	CT4 CT20
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.		CE43 CE52	CT2 CT3 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.		CE42 CE43	

Contidos

Tema	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.
MÓDULO 2	2. LINGUA Who are you (A identidade personal). 1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua.
MÓDULO 3	2. LINGUA How are you? (O benestar en corpo, corazón e mente). 1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación.
MÓDULO 4	2. LINGUA What's your family like? (Dinámicas e relacións familiares). 1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas.
MÓDULO 5	2. LINGUA Have you met my better half? (Relacións de parexa e de amizade). 1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.
MÓDULO 6	2. LINGUA What do you do? (Contextos profesionais, incluyendo o ensino). 1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia. 2. LINGUA What really matters? (Valores y metas personais).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	18	29	47
Presentación	10	29	39
Actividades introductorias	1	3	4
Resolución de problemas	18	22	40
Práctica de laboratorio	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,
Resolución de problemas	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.	30	CB3 CG2 CE43 CT1 CB4 CG4 CE44 CT2 CB5 CG5 CE46 CT3 CG7 CE48 CT4 CG11 CE49 CT5 CG12 CE51 CT6 CE52 CT7 CE61 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	CB3 CG2 CE42 CT1 CB4 CG4 CE43 CT2 CB5 CG5 CE44 CT3 CG7 CE46 CT4 CG11 CE48 CT5 CG12 CE49 CT6 CE51 CT7 CE52 CT8 CE61 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CE42 CT1 CE43 CT2 CE44 CT6 CE46 CT9 CE48 CT12 CE49 CT17 CE51 CE52 CE61

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba

mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a cualificación será SUSPENSO. Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%). De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Communicative Situations (apuntes de la asignatura)**, Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 20.1.2019

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

Frank, C., Rinvolucrí, M. y Berer, M., **Challenge to Think**, OUP, 1982

Hadfield, C. y Hadfield, J., **Writing Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Elementary Communication Games**, Nelson, 1984

Hadfield, J., **Intermediate Communication Games**, Nelson, 1990

Hadfield, J., **Advanced Communication Games**, Nelson, 1987

Klippel, F., **Keep Talking**, Cambridge University Press, 1984

Maley, A. y Duff, A., **Drama Techniques in Language Learning**, Cambridge University Press, 1982

Morgan, J. y Rinvolucrí, M., **The Q Book**, Longman, 1988

Rinvolucrí, M., **Grammar Games**, Cambridge University Press, 1984

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recomendase un nivel B1 en inglés.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés			
Código	O05G110V01937			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira.			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT18	Lideranza
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe					
Resultados de aprendizaxe	Competencias				
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11	CE49 CE50 CE52	CT9 CT13 CT14 CT15	
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.	CB3	CG4 CG5 CG11 CG12		CT1 CT2 CT16 CT20	
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.		CG9		CT11 CT15	
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.		CG11	CE43 CE52	CT6 CT16	
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.		CG2	CE43 CE44 CE51	CT18 CT20	
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			CE43 CE44 CE48 CE50 CE51	CT4 CT18 CT20	
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.	CG1		CE42 CE49	CT1 CT2 CT7 CT18 CT21	
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de infantil como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	CG2 CG4			CT4 CT18 CT20	
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permita promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CG2 CG4 CG5			CT1 CT15	
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			CE43 CE44 CE46 CE48 CE50	CT1 CT3 CT4	
11. Comprender a descripción de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.	CG2 CG4		CE44 CE49 CE50	CT1 CT12	

12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CG4 CG5	CE50 CE51	CT3 CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.		CE43 CE44 CE48 CE49	CT1 CT3 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións acerca de obras de literatura infantil.		CE43 CE44	CT1 CT3 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CG2	CE49 CE50 CE51	CT3 CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
1 - Introducción	I. Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra na aula de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de infantil e primaria.
5 - Os contos de fadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de fadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escrita creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I. Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de fadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos. II. Os contos en CD-Rom e na aula de informática. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título, da cuberta etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio... de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Prácticas autónomas a través de TIC	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Traballo tutelado	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CE42 CT1 CB2 CE43 CT2 CB3 CE44 CT3 CB4 CE46 CT4 CB5 CE48 CT12 CE49 CT13 CE50 CT14 CE51 CT15 CE52 CT16 CT18 CT20 CT21
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	20	CG11 CE43 CT1 CE44 CT2 CE46 CT7 CE48 CT9 CE49 CT11 CE50 CT12 CE51 CT13 CE52 CT14 CT18 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	50	CG7 CE42 CT1 CG9 CE43 CT2 CE44 CT4 CE46 CT12 CE48 CT13 CE49 CT14 CE50 CT16 CE51 CT18 CE52 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en francés): Realización de exercizos e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita.	20	CE42 CT1 CE43 CT2 CE44 CT4 CE46 CT13 CE48 CT14 CE49 CT15 CE50 CT16 CE51 CT18 CE52 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente o seu cuadrimestre.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nières-Chevrel, Isabelle, **Introduction à la littérature de jeunesse**, Didier Jeunesse, 2010

Gourévitch, Jean-Paul, **ABCdaire illustré de la littérature jeunesse**, L'Atelier du Poisson Soluble, 2013

Fiévet, Martine, **Littérature en classe de FLE**, CLE International, 2013

Anne Godard, **La Littérature dans l'enseignement du FLE**, Didier, 2015

Bonnet, Rosalinde, **Mes premières berceuses**, Editions Gründ, 2014

Brasseur, Philippe, **1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer**, Casterman, 2007

Bibliografía Complementaria

Roba, Jean, **Boule & Bill**, Dupuis, 2008

Desnos, Robert, **Chantefables et chantefleurs**, Gründ, 2014

Bryant, Sara Cone, **El Arte de contar cuentos**, Bibl'aria, 1995

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Outros comentarios

Sería recomendable poseer coñecementos previos, é decir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés			
Código	O05G110V01938			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os géneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira			

Competencias

Código	
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CE67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinamentos descritos.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira

CT7	Resolución de problemas
CT9	Traballo en equipo
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT18	Lideranza
CT20	Iniciativa e espírito emprendedor
CT21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG11	CE49 CE50 CE52	CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	CB3	CG4 CG5 CG11	CE67	CT1 CT2 CT16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable				CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural		CG11	CE43 CE52	CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	CB4	CG2	CE43 CE44 CE51	CT18 CT20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.			CE43 CE44 CE48 CE50 CE51	CT4 CT18 CT20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.	CG1		CE42 CE49	CT1 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.		CG2 CG4		CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3	CG2 CG4 CG5		CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.			CE43 CE44 CE46 CE48 CE50	CT1 CT4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.	CG2 CG4		CE44 CE49 CE50	CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CG4 CG5		CE50 CE51	CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.			CE43 CE44 CE48 CE49	CT1 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.			CE43 CE44	CT1 CT4 CT16

15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CG2	CE49	CT4
		CE50	CT16
		CE51	CT18
			CT21

Contidos

Tema	
1. Introducción	Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra nas aulas de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce na aula de infantil e primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polo alumnado na aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfología dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Prácticas autónomas a través de TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25 CB2 CB3 CB4	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67	CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25 CB1 CB5	CG11 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67	CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT18 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25 CB1 CB2 CB3 CB4	CG7 CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67	CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25 CB1 CB2 CB3 CB5	CE42 CE43 CE44 CE46 CE48 CE49 CE50 CE51 CE52 CE67	CT1 CT2 CT4 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de titoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **English Through Children's Literature (apuntes de la asignatura)**, Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019

Bibliografía Complementaria

Ellis, G. & Brewster, J., **The Storytelling Handbook for Primary Teachers**, Penguin, 1991

Garvie, E., **Story as vehicle**, Multilingual Matters, 1990

Gerngross, G. & Puchta, H., **Do and Understand: 50 Action Stories for Young Learners**, Longman, 1996

Graham, C., **Jazz Chants for Children (Teacher's Edition)**, OUP, 1979

Knowles, M. and Malmkjær, K., **Language and Control in Children's Literature**, Routledge, 1996

Morgan, J. & Rinvolucrí, M., **Once Upon a Time**, CUP, 1983

Once Upon a Time, **Jamboree**, Nelson,

Philips, S., **Young Learners**, OUP, 1993

Philips, S., **Drama for Children**, OUP, 1999

Vale, D. et al, **Storyworld (Teacher's Book)**, Heinemann, 1993

Wright, A., **Creating Stories With Children**, OUP, 1997

Wright, A., **Storytelling with Children**, OUP, 1995

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, as e os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

Children's Literature Works

Arlberg, A.: Please, Mrs Butler, Puffin, London, 1984

Briggs, R. & Ellis, G.: The Snowman, Oxford University Press, Oxford, 1995

Briggs, R.: The Fairy Tale Treasury, Puffin, London, 1974

Birmingham, J.: Mr Grumpy's Motor Car, Puffin, London, 1979

Campbell, R.: Dear Zoo, Puffin, London, 1984

Curry, J. (ed.): Wondercrump Poetry!, Random House, London, 1996

Dahl, R.: Matilda, Penguin, London, 1989

Garland, S.: Having a Picnic Puffin, London, 1984

Hill, E.: Spot's Birthday Party Picture Puffins, London, 1983

Hill, E.: Where's Spot? Picture Puffins, London, 1980

Kent, J.: The Fat Cat, Puffin Books, London, 1972

Lurie, A. (ed.): The Oxford Book of Modern Fairy Tales, OUP, Oxford, 1993

Mark, J.: The Oxford Book of Children's Stories, OUP, Oxford, 1993

Nelson (ed.): English Nursery Rhymes for Young Learners, Nelson, London, 1992

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg and Mog Puffin, London, 1972

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg at Sea Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg on the Moon, Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowski, J.: Meg's Eggs Puffin, London, 1972

Opie, I. & P.: The Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Oxford, 1996

Paul, K. & Thomas, V.: Winnie the Witch, OUP, Oxford, 1995

Philip, N.(ed.): The New Oxford Book of Children's Verse, OUP, Oxford, 1996

Rushdie, S.: Haroun and the Sea of Stories, Granta/Penguin, London, 1990

Sutton, E. & Dodd, L.: My cat likes to hide in boxes, Puffin, London, 1973

Vipont, E. & Briggs, R.: The Elephant and the Bad Baby Puffin, London, 1969

Wilde, O.: The Complete Works of Oscar Wilde, Collins, London, 1966

Williams, J.; The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales, Scholastic Children's Books, London, 1994

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01940			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias

Código	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
CG4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
CG5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
CG7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
CG11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
CE42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
CE44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
CE46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
CE48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
CE49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
CE50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
CE52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT10	Traballo nun contexto internacional
CT11	Habilidades nas relacións interpersoais
CT12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT13	Razoamento crítico
CT14	Compromiso ético
CT15	Aprendizaxe autónoma
CT16	Adaptación a novas situacións
CT17	Creatividade

CT18 Lideranza

CT19 Coñecemento doutras culturas e costumes

CT20 Iniciativa e espírito emprendedor

CT21 Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3	CG2 CG4 CG5 CG7 CG11	CE42 CE48 CE50 CE52	CT1 CT2 CT4 CT9
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG7 CG11	CE48 CE50 CE52	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT8 CT9 CT10 CT12 CT16 CT17 CT19 CT21
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG7 CG11	CE44 CE48 CE50 CE52	CT4 CT13
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG7 CG11		CT4 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT21
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB3 CB4 CB5	CG4 CG7 CG11	CE44 CE46 CE49	CT1 CT2 CT3 CT4 CT20
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB3 CB4 CB5	CG2 CG4 CG7 CG11	CE42 CE48 CE52	CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18

Contidos

Tema	
1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.
4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.	4.1. Características. 4.2. Obxectivos. 4.3. Bloques de contidos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	38	56
Traballo tutelado	18	30	48
Presentación	12	25	37
Actividades introductorias	1	3	4
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesorado.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polo alumnado.
Actividades introductorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas
	Descrición		
Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral na aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	30	CB3 CG2 CE42 CT2 CB4 CG4 CE44 CT4 CB5 CG5 CE46 CT6 CG7 CE48 CT7 CG11 CE49 CT8 CE50 CT9 CE52 CT10 CT11 CT12 CT15 CT18 CT19 CT21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CB3 CE42 CT1 CB4 CE44 CT2 CE46 CT4 CE48 CT6 CE49 CT7 CE50 CT8 CE52 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT18 CT19 CT21

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB3 CG7 CB4 CG11	CE42 CT1 CE44 CT2 CE46 CT4 CE48 CT6 CE49 CT7 CE50 CT8 CE52 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20
----------	---	----	---------------------	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Débase obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e exposicións serán realizados en inglés. No caso de plaxio a cualificación será SUSPENSO.

As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de xullo.

O alumnado que non poda asistir regularmente será avaliado por medio dun exame tipo test (40%) e unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., **Teaching English (apuntes de la asignatura)**, Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**, Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003

Council of Europe, **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**, Editorial Síntesis, 2010

House, S., **CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching**. Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) **El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa**, ps.123-9, Ediciones Universidad de Salamanca, 2007

Marsh, D., **Using languages to learn and learning to use languages**, University of Jyväskylä, Using languages to l

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recomendase un nivel B1 en inglés.